

చీఫ్ సుప్రీం కోర్టు

Sino 773
Ae no 6914

4

ఓం.

సమస్త భారతీయ

శ్రీమత్సరమహాంస పరిషత్
శ్రీలక్ష్మీనందకీర్తనా

దీపికా ప్రభామండనములు.

✓ శీలచే రచించబడిన గ్రంథసప్తకముపైకి
✓ బెజవాడవాస్తవ్య రామకృష్ణయజ్ఞశాస్త్రి
తేనాలివాస్తవ్య గురునాథశాస్త్రి

గుడిభయములుజూపిన యాహే పములకు సమర్థకముల నిచ్చునవి
జూచువారికి మంచి తత్వనిర్ణయమును గలిగించునవి
సర్వజనులకు చెలియుటకై తెలుగుభాషలో రచియింపబడి

తదంతేవాసులగు బెజవాడవాస్తవ్య
పైడిమర్రి బుచ్చి వెంకటరామశాస్త్రి మొదలగువారితో

బెజవాడ నగరములో
మ.రా.రా.శ్రీ చాను కేశవరాయప్రతిష్ఠాపిత

వాణి ముద్రాక్షరశాలలో

బి. కే. స్వామిచే పరిశోధనపూర్వకముగ
ముద్రింపబడియె.

1916 సం.

ఈ గ్రంథములను బెజవాడ వాణి ముద్రాక్షరశాల వారి పైడిమర్రి బుచ్చి వెంకట
రామశాస్త్రి వీరేశలింగమంత్రిగారి పుణ్యవాసం లోనించుచున్నది.

శ్రీమదుమాసు హేళ్య రాభ్యాసము.

శ్రీలక్ష్మీనారాయణాభ్యాసము.

శ్రీవాణీహిరణ్యగర్భాభ్యాసము.

శ్రీమహాగణాధ్యక్షతయేనమః.

శ్రీమద్గురుభ్యోనమోనమః.

16
1916

ప్రథమం దశమము.

నమో స్వనంతాయ సహస్రనూర్తయే సహస్రపాదాక్షి శిరో
రుభానావే - సహస్రనామ్న పురుషాయశాశ్వతే సహస్రకోటియ
గధారిణేనమః

ముఖైశ్చైశ్చాధాగగలలనాభాగ్యశాలినః

సగళిఖిలయోన్నిద్రాన్ వందేదేవాన్ పరాత్పరాన్॥

౨

శివరామసదానంద తీర్థాన్ గురుతమాన్ గురూన్

నాణీం గణపతిం వ్యాసం ప్రణమామి ముహూర్భుజాః॥

౩

రామకృష్ణాధ్వరి కృతఖండనాభాసమాదితః

నివార్యసత్రక్రియయాసభామండనమిర్యతే॥

౪

బాదరాయణసద్ధాంజ్ఞోమగ్నోమశమహంబుధా

అద్వైతానందతీర్థేనకశాపు నరచోమృతః॥

౫

సుజనులారా- శ్రీమద్భాదరాయణమహర్షి ద్వాపరయుగము లో బ్రహ్మనూత్రములనుంచి విన్నదికాద్యైతసిద్ధాంతమును సరియైన న్యాయములతో నిరూపించియున్నారు. వాటిని మహాఘోరముగా దును తత్సంతు బాదరాయణాత్ - అని సస్మృతించియున్నారు. వాటికి బోధాయనదపిడాచార్య ప్రభృతులగు పూర్వాచార్యులు సంక్షేప విస్తరవృత్తులచే సదధర్మమును సర్వసంతులనముగనుటల నిరూపించి యున్నారు.

తరువాత- శ్రీశంకరాచార్యులు పన్నెండుసంవత్సరముల వయస్సులో సన్యసించి పదునెనిమిది సంవత్సరములవయస్సున పూర్వాచార్యులనందరిని పండితమన్యులనియు జౌహనిషదంమన్యులనియు ఉపాసనాల్గులని నిర్ణయింపి తత్తముగ దూషించి యాబ్రహ్మనూత్రములకును కొన్నియుపనిషత్తులకును భగవద్గీతలకును భాష్యములను రచించి వాటిలో నొక నిగుణమాటపాచల బ్రహ్మనూత్రము సత్యమనియు మించినదంతయుననగా ఈశ్వరుడును జగత్తొలయును మిశ్రయని పూర్వపక్షభూత బాదరాయణాచార్యుల మతానుసారముగ శ్రుతిస్మృతిసూత్రములకు నసదధర్మములు కల్పించి పూర్వగ్రంథములు ప్రచారము లోకి రాకుండునటుల జాత్రతవరచి బాదరాయణవైదిక సిద్ధాంతమును మరుగుపరచి చాలాపరాక్రమించియున్నారు. శిష్యులను ప్రశిష్యులను ప్రోత్సహింపెట్టి తమభాష్యములకు స్వమతానుసారముగ సంక్షేప విస్తరవ్యాఖ్యలు జేయించియున్నారు. వారిపౌరుషమును పండిత్యమును యసదృశమనియే చెప్పవలెను సంశయములేదు. వారు మన గురువరంపరిలో నారాధాపబడుచున్నందున వారియెడల ద్వేష మెవ్వరికి లేదనిగూడ దూషిగా జెప్పవలసినదేగదా ఉత్తరకాలమందు వారు నిమింకంచిన శివకేశవ త్రిపురసుందర్యాది బహుసగుణస్తోత్రములు వారికి పరమేశ్వరునియెడగల భక్త్యతీతయమును ఆస్తికతను వెల్లడిజేయుటచే మనమందరము వారిని పూజింపుచున్నాము.

ఐనను- భాష్యత్రయములో నేకసర్వజగన్నిధ్యాత్వమును వక్కా-

ఁగించినకతమున నక్కాలపుపెద్దలు కొందరు మనస్సులలో ఊఁగించియు
మరికొందరు గ్రంథమును వైశ్వానరప్రితిజేసియు దాటిపోయిరి. ఇటీ
వల మరికొందరు మహాజనము మనకీమతమే వద్దని యసదర్థకలుషిత
మగు నుపనిషదర్థమునువదలి యాగమముల నాశ్రయించి శూన్య
వాద ప్రసంజితమైనందున సద్వైతశబ్దమునుగూడ సహించక ద్వైతవి
శిష్టాద్వైత తైవశాస్త్రవల్లభాది మతములనవలంబించిరి. పూర్వమంది
న్నిమతములులేవుగదా మనము శాంకరమతమున నవలంబించియున్న
కతమున ప్రచ్ఛన్న బౌద్ధ్యముగానెంచి మనముజూడ భుజింపరాదని పెర
లుగూడ నేర్పరిచిరి నీతిగామువరకును శాంకరమతఖండన పరములగు
గ్రంథములను నిమిత్తముచేయుండిరి. కొందరు చక్రాంకితులైయును
మరికొందరు లింగాంకితులైయును నొలగిపోవుచునే యుండిరి.

భాష్యములోను వ్యాఖ్యానములలోను ఈశ్వరుడు మిథ్యయని
చెప్పినను అజ్ఞులకు కాముకులకేకర్మలసియు తత్త్వజ్ఞులకర్మలను కటాక్ష
ముచేతనైన జూడడనియు పురాణాదులు ప్రశస్తిములుగావని నిరసిం
చుట తత్త్వమసియు ప్రాణాయామాదులచే జ్ఞానము కలుగనేరదనియు
ఉపాసనలు ముముక్షువులకనావశ్యకమాలనియు వ్రాయబడినను మనము
శ్రుతిస్మృతిపురాణాదులనేనమ్మి శ్రౌతస్మారతకర్మలను సదాచారము
ను సగుణభక్తిమొదలగువాటి నవలంబించియుండుటచేతగదా నింతవర
కును ఆత్మకులవలె గానవచ్చుచున్నారము. చాల్చువ్రాయనేల.

బాదర్యోషులోములమతమనగా అనాదికాలమునుంచియద్వైత
సిద్ధాంతములో కొన్నిశ్రుతులకాభాసార్థమును గ్రహించి కుతర్కప్ర
ధానమై పూర్వపక్షరూపములైయున్నట్లు శ్రీ వ్యాసులవారు మా
త్రములచేతనే చూపియున్నారు. ఈకలికాలములో నాపూర్వపక్షమత
ములే శంకరాదులచే ప్రబలింపజేయబడినవి. యెట్లులనిన.

౧ నిగుణముందు సగుణరూపమెట్లు గలిగినదనిన.

నూ—అనుస్మృతీర్బాదరిః - అనగా భక్తులాయోరూపముల

గా స్మరించుచే గలిగినది. జీవకల్పితమని బాదరించుతము యుక్త్యను సారి ||

నూ—సంపన్నేతితమిని స్పృహహిదశయః - అనగా శ్రుతి కల్పించితే గలిగినది. ప్రాదేశమాత్రమందు శ్రేణోక్త్యశరీరమును శ్రుతి యస్వేతమేవం ప్రాదేశమాత్రమ భివిమానమాత్మానం వై శ్వాసర ముపాస్తేలని జెప్పచున్నదని తైమిసిమతము శ్రుత్యనుసారి ఈరెండు ను పూర్వపక్షములు.

నూ—ఆవస్థిజేరితికాశకృత్స్నః అనగా పరమాత్మ సగుణనిర్గుణోభయరూపముగ నిత్యమైయున్నది. పాదోస్యవిశ్వాభూతానిత్రి పా దస్యామృతందివి - ఇత్యాదిశ్రుతులు పరమాత్మకురూపద్వయమును జెప్పచున్నవని శ్రుతితాత్పర్యాభిజ్ఞుడగు కాశకృతాన్నిచాద్యుల సిద్ధాంతమని నూత్రకర్తజెప్పియున్నాడు.

౨ ఉపాసకులు పరమాత్మమున బ్రాహ్మ్యేణి లోకము కార్యబ్రహ్మలోకమా - కారణబ్రహ్మలోకమా యను విషయములో ||

నూ—కార్యంబాదరిరస్యగత్యుపపత్తేః అనగా నుపాసకులందరు ను కార్యబ్రహ్మలోకముకే పోవుదురు. కార్యబ్రహ్మలోకము పరిచ్ఛిన్నముగాన గమనయుక్తముగదా పరిపూర్ణమగు కారణబ్రహ్మ ప్రాప్తికిగమన మేలనని బాదరించుతము యుక్త్యనుసారి పరబ్రహ్మనిర్గుణణమే గాని సగుణములేదనియు సగుణము పాసనాధము కల్పించబడినదిగా న మిధ్యయనియు సగుణములను చెప్పెడి శత్రులర్థవాదలనియు బ్రహ్మచర్యమునుండియే సన్యసించి నిర్వికల్పసమాధిచే నిర్గుణబ్రహ్మైక్యము నేవిద్యాంసుజుజెందునని వీరియభిప్రాయము పూర్వపక్షభూతము.

నూ—పరస్తే రుసిముఖ్యత్వాత్ ఇత్యాదినూత్రములచేఉపాసకులందరు పరబ్రహ్మసంబంధయగు విద్యాప్రపంచముకు అనగా విశ్వ

రూపము లే బోవుదురు. నపునకబ్రహ్మ శబ్దము కారణబ్రహ్మయందే ముఖ్యముగదా ఈ మొదలగు యక్తులతో జైమినిమతము సగుణబ్రహ్మ ప్రతిపాదక శ్రుతులు భూతార్థవాదాలగుటచే స్వాత్మకమగును. ప్రమాణములనియు ఉపాసనాశేషమైనమాత్రముచే సగుణము మిథ్యగాదని వీరి యభిప్రాయము శ్రుత్యనుసారి సిద్ధాంతైకదేశభూతము.

నూ—అప్రతీకాలంబనాన్న యతీతి బాదరాయణ ఉభయధాఅదోహ తత్తత్కృతుశ్చయని బాదరాయణనామాంకితముగు సిద్ధాంతసూత్రము. దీనియర్థమేమనగా అప్రతీకాలంబనాన్ - అహంగ్రహేవాపాసకులను విద్యుల్లోకమునూచి యమానవపురుషుడనగా పరమేశ్వరుడు పరబ్రహ్మలోకముకు అనగా విశ్వరూపముకు తీసుకుపోవుననియు ప్రతీకోపాసకులను పరుణాదులు కార్యబ్రహ్మలోకముకు తీసుకుబోవుదురనియు ఉత్తరమార్గగంతలు రెండువిధములుగా వెల్లుటలో తప్పగాదనియు తత్కృతున్యాయమనగా పరమేశ్వరుని సాక్షాత్కరించిన యహంగ్రహేవాపాసకులు పరమాత్మలోకముకు బోవుదురు. నామాద్విప్రతీకోపాసకులు కార్య బ్రహ్మలోకముకు బోయి క్రమముక్తులగుదురనియు బాదరాయణమహిమే తననామమును జీచి వక్కాణించియున్నాడు. వీటితాత్పర్యము శంకాసమాధానములతో ప్రభలోను బ్రహ్మసూత్రతాత్పర్యదీపికలోను సవిస్తరముగా నిరూపించియున్నాము. శాంకరభాష్యములో బాదరిమతమును సిద్ధాంతపరిచి బాదరాయణసిద్ధాంత ప్రతిపాదకసూత్రమును గంతవ్యం నిరూప్యగంత్యాన్ నిరూపయతియని యధికరణాంతరముగా విఘటనజేయబడినది.

3 - ముక్తుడు సగుణవైభవము ననుభవించునా లేక

నిగుణమాత్మడై బోవునా యను విషయములో

నూ - బ్రాహ్మణ జైమినిరుపన్యాసాదిభ్యః - అనగ - ముక్తుడు - సగుణవైభవమును - అనగా సత్యసరికల్పుడు సర్వజ్ఞుడనై విద్యాప్రపంచములో యుగపత్సర్వ కామావాప్తుడగునని - అందుకు - ఉపన్యాసాదులు హేతువుగా జైమిని చెప్పుచున్నాడు - ఉప

న్యాసాదు లనగా సుపక్రమాదులు - శ్రుతి - యతస్మాదపహతపా
ష్టా సత్య కామస్సత్య సంకల్పః - అని సగుణబ్రహ్మ సుపక్రమించి -
సోనేష్టవ్యస్స విజిజ్ఞాసితవ్యః - అని విధించి - ససర్వాన్ లోకానా
ష్టాతి సర్వాన్ శ్చ కామాన్ - అని ఫలమును జెప్పియున్నదని శ్రుత్య
వ్యంభముతో జ్ఞేమిని మతము.

సూ—చితితన్మాత్రేణ తదాత్మకత్వాది త్యోమలోమిః - అనగా
చిన్మాత్రుడగు జీవుడు జలము జలముతో గలసి నలుల చిన్మాత్రమగు
బ్రహ్మతో గలసి వోపును వైభవ మేమాత్ర ముండదని యుక్త్యవప్తం
ఛముతో నామలోమిమతము. ఈనకు శౌచము సదాచారము సత్య
వచనము, సన్యాసము, నక్కర లేదని యచల సిద్ధాంతము.

సూ—ఏనమప్యపన్యాసా స్సార్వభౌమ విరోధం బాదరా
యణః - అని బాదరాయణ నామాంకితమగు సిద్ధాంత సూత్రము
అనగా ఏనమప్యపన్యాసాత్ - బ్రహ్మనిగుణము నిర్విశేషమని శ్రు
తులు నిషేధముఖముగా జెప్పినట్ల బ్రహ్మ, సత్యము, జ్ఞానము, ఆనం
దము, సర్వజ్ఞము, సర్వశక్తి, సత్యకామము, సత్యసంకల్పమనియు,
శ్రుతులే విధిముఖముగా గూడ జెప్పుచున్నవిగాన తత్వజ్ఞానముచే నవి
ద్యోతత్కార్యములు నివర్తించినను - పూర్వభివాత్ - అనగా ప్రథ
మేతేణ సిద్ధమగు విద్యాప్రపంచము సత్యమై యుండుటచేత - అవిరో
ధం బాదరాయణః - అనగా వైభవసహితమగు సవిశేష ముక్తియు
వైభవ సహితమగు నిర్విశేష విదేహముక్తియు రెండును గలుగ
వచ్చును. విరోధము లేదని బాదరాయణ నామాంకిత సిద్ధాంత సూ
త్రాంశము.

సూ—అభివం బాదరిరాహప్యేనం - ముక్తుడు వైభవాస
క్తుడగు నెడ నిర్విశేషముక్తి లేకనే పోవును - ప్రీతిభిర్యాపానైర్వా
వయస్సైవా యనియు సర్వేషులోకేషు కామచారోభవతి యని
యు బహుదివ్యభోగములను జెప్ప శ్రుతు లగణవాదలని బాదరి యా
క్షేపము.

నూ—భావం జైమి నిర్వికల్పమననాత్ - అనగా స్త్రీభిర్వా
యాస్తే ర్వా యనియు - సయదిపత్యలోక కామోభవతి - సయదిమా
త్యలోక కామోభవతి - యనియు . నుదివాన్బములతో శ్రుతులు విక
ల్పమును జెప్పటచేత నొక కామము శమించి నురియొక్క కామముగ
లుగని సంధికాలములలో స్వరూపమాత్రనిర్విశేషస్థితి సంభవించవ
చ్చునని జైమిని సమాధానము శ్రుత్యనష్టంభమున జెప్పబడినది. భోగ
ములపూర్వములుగ శ్రుతులచే జెప్పబడినందున యథావాదలుగావని
'తాత్పర్యము.

నూ—ద్వాదశాహవనుభయవిధం బాదరాయణోతః అనిబాద
రాయణనామాంకిత సిద్ధాంతసూత్రము అనగా అతః అనస్థితేరితికాశ
కృత్స్నః వికారావలోచ తథాహిస్థితిమాహ ఇత్యాదిసూత్రములు పా
దోఽస్యవిశ్వాభూతాసీత్యాది శ్రుతులును బ్రహ్మసవిశేషనిర్విశేషోభ
యరూపముగనున్నటుల జెప్పుచున్నవిగాన మోక్షము ద్వాదశాహక్ర
తువువలె రెండువిధములు ద్వాదశాహక్రతువు అహీనరూపము సత్ర
రూపము రెండు తెరంగుల్లేనటుల ముక్తి సవిశేష నిర్విశేషోభయ రూ
పముగా వచ్చునని మిని మజ్జేక్షముతో బాదరాయణ సిద్ధాంతము.

శ్రుతిస్మృతిసూత్రములకిట్టి సదర్శమునుజెప్పినను వినక సర్వమి
ధ్యాత్వమును జెప్పటకు గల్పించిన యసదర్శములనే ప్రామాణికము
లని వాదించువారికి నారాయణస్మరణమే సమాధానము. పైజెప్పిన
మతములలో శాంకరసిద్ధాంతము బాదరిమతమును అచలసిద్ధాంతమా
మహామతమును నిక్కలికాలానుసారముగ జెప్పుచున్నవి. బాదరాయ
ణవైదిక సిద్ధాంతమాచ్ఛాదితమైనది ఇక్కాలమువరకును శాంకరమత
సమ్మతిలేక నేగాదె మనవారిలోనుంచి కొందరు చక్రాంకితులై యును
మరికొందరు లింగాంకితులై యును పోవుచుండిరి. శ్రుతిస్మృతులకు
విరుద్ధాధర్మములజెప్పి కలుషపరుచుటచేత నేగాదా వాటిని నివారించి
సదర్శములను నిర్ణయించలేక నాగమముల నాశ్రయించిరి. శంకర
నామ గలుగుటమాత్రముచే శంకరుడు కైలాసవాసుడై అందుచేత

వారుజెప్పిన యథాములే సదర్థములని మననునిబంధపెట్టిరి గాని అసలు కైలాసవాసిని మిథ్యయనువారికి శంకరుడును వారివాక్యములును ప్రమాణమని యెటుల సిద్ధించును.

శంకరుడు శంకరావతారమే ననువారు. శంకరునియందు నిరావరణజ్ఞానమున్నటుల జెప్పవలసినచో నజ్ఞానమును రాగద్వేషములను పారతంత్ర్యమునుజెప్పిరి. యెట్టులనిన.

౧ బాదరాయణులు వృద్ధబ్రాహ్మణరూపముతోవచ్చి భాష్యాధామును నాలుగుమారులు చప్పరించి యంతథానమైనవారిని వారినిదెలియజాలక శంకరుండు కన్నులెఱ్ఱజేసిరియు

౨ శంకరులు శ్రీ కాశీపట్టణముకు విచ్చేసినప్పుడు విశ్వేశ్వరుడు చండాలరూపముతో దశానమిచ్చిరియు వారిని తెలియజాలక దూరముగజూమ్మని శంకరులనిరియు విశ్వేశ్వరుడు వీరిజ్ఞానపరీక్షకై జేసిన ప్రశ్నలకు సేశంమయాకల్పితం అనగా నీశ్వరునిజగత్తును సేసేకల్పించినానని బాదరిమతానుసారముగ శంకరులు వికటముగ నుత్తరమిచ్చిరియు.

౩ తామస్తాదశభాదృష్ట్యాచక్రే భాష్యత్రయం అని శంకరులు సూతసంహితను బహువారమాలోకించి భాష్యములనురచించిరిని పరతంత్రప్రజ్ఞతను ఇట్టియర్థములనే జెప్పిరి. సూతసంహితాప్రారంభమంగళశ్లోకమందును ఉత్తరగ్రంథమందును పరిమాత్మకు కూటస్థనిర్విశేషరూపమొకటియు. అంబికాసహితరుగు లీలాప్రహరూపమొకటియు విద్యాప్రపంచరూపమొకటియు నిటుల మూడురూపములు జెప్పబడినవి. వాటిలో నొకరూపమనయిన మిథ్యయని జెప్పలేదు. అందుకు విరుద్ధముగ భాష్యములో నిగుణనిర్విశేష రూపమొకటియే సత్యమనియు మిగిలిన రెండురూపములు మిథ్యయనియు జెప్పబడినది జూడుడి. అసత్యమప్రతిష్ఠం తే జగదాహురనీశ్వరం. ప్రభవోత్పత్త్యగ్రకర్తాణాం హయాజగతోఽహితాః. యజంతేనామయజ్జే నేదంభేనావిధిపూర్వకం.

నశౌచంనాపిచాచారో నసత్యంతేషు విద్యతే - ఇత్యాది శ్లోకములలో భగవంతుడు ౧౨, ౧౬, ౧౭, ౧౮ అధ్యాయములలో ఆసురసంపత్తులని యు తామసులనియు బాదశ్యాడులో మిమతానుసారులను దూషించి యున్నాడు శంకరవిజయాదులలో శంకరులుమండనముండనాధామైవిచ్చే సినప్పుడు. మండనగృహములో జైమినివ్యాసులు శ్రాద్ధభోక్తలుగానియ మితృలై యుండిరన్నమాటను ఉత్తరకాలములో వ్యాసులవారు మర లవిచ్చేసి శంకరులతో చాలారోజులు ప్రసంగముజేసి కొంత ఆయుష్య మును బదులిచ్చిరన్నమాటను తమ వైదికసిద్ధాంతము నణగకొట్టి సర్వ ముమిధ్యయను బాదశ్యాడులో ములపూర్వపక్షాధామలను సిద్ధాంతప రచిన భాష్యములు మాయభిప్రాయానుసారమే యున్నవని వ్యాసుల వారు మెచ్చిరన్నమాటనున్నా దబ్బరయని యెవరును జెప్పలేదు.

సన్యాసాశ్రమము శాస్త్రవిహితమైనను ఇంద్రియనిగ్రహములే నీ మనుజులకి కలికాలములో పనికిరాదని కల్యాణిలోనే మహాఘోరం దరును అశ్వాలంబంగివాలంబు సన్యాసం పలప్రైత్యకం దేవరాచ్చసు తోత్పత్తిః కతాపంచవిసంజయేత్ అని నిషేధించిరి. మరికొందరు మ హాఘోరు వేదప్రచారిము వణాశ్రమవిభాగమున్నంతవరకు వైరా గ్యభాగ్యముండి యుక్తకాలములో సన్యసించి దానిలాభమును సత్పు రుషులు లభించకుండ మనమేల నష్టపరిచవలెనని యొచించి సన్యాస ముకును త్రేతాగ్నిపరిగ్రహముకును ప్రతిప్రసవమనగ తీరిగి యనుజ్ఞని చ్చిరి. అగ్నిహోత్రంచ సన్యాసంకతాతావద్భవిష్యతః అని ప్రతిప్ర సవశాస్త్రము. ఇట్టిస్థితిలో వాదజితుడగు మండననునకు అతనికి వైరా గ్యము లేకపోయినను సన్యాసమును కోరకపోయినను అతనిభార్య మొరజెట్టుచు వెనుతగిలిననుబలాత్కారముగ సన్యాసమిచ్చుటయు మ నకిందరికినిబ్రహ్మచర్యమునుండి సన్యసించినవారి కేమోక్షమని బోధించు టయు మంచి బోధకాదా. భగవద్గీతలలో మట్టుకు కామ్యానాం కర్మణాం న్యాసంసన్యాసంకవయోవిదురిత్యాది గ్రంథముతో ౧౮ అధ్యాయమందు బాహ్యసన్యాసమును ప్రశస్తిగా జెప్పలేదు. రాగద్వేషా పాదకమగు నీ ప్రశంసలనటులుండనిమ్ము. రామకృష్ణయద్వైతాశ్రమిగా

రు మాప్రభయను గ్రంథమును పరిమితమైయున్నదని సంవత్సరకాలము బహుప్రయత్నముజేసి ఖండనజేసితిమని భ్రమభంజనమును చేరుతో ముద్రించిప్రచురపరిచిరి. అందులో జగద్గురుశంకరభక్త్యున్మూలకమగునటుల దోషాభాసములు వ్రాయబడినవనియు క్రొత్తగా నొకసిద్ధాంతమును మేము కల్పించితిమనే మొదలగు సంగతులు వ్రాసిరి. తమరును తమశంకరులును ఈశ్వరభక్త్యున్మూలకమగునటుల నీశ్వరుడు మిక్కిలయని వ్రాసినంత వ్రాయలేదుగదా. తమశంకరులు పూర్వాచార్యులను నిర్ణామిత్తముగ దూషించినంతగానితాము అనవసరములో జై మినికపిలకణాదరామానుజజై నాదులను దూషించినంతగాని దూషింపలేదుగదా ఉన్న సంగతులనే వ్రాసితిమి.

రెండువేల సంవత్సరములక్రింద జగత్తులో తత్వమాగణము ముగిసిపోయి జైనబౌద్ధమిహిమాంసకాది భేదవాదిమతములతో వ్యాపించినదనియు అట్టిమతములను శంకరులున్మూలకము జేసిరినియు బహ్వభాటముతో వ్రాసినమాటలు డబ్బరగదా యేలననగ తత్వమాగణమును పోషించుటకు శ్రుతిస్మృతిపురాణాదులును ఇప్పటికేన్ని నధికమైనవండితులును గలిగేయున్నారు. జైనబౌద్ధాదిమత ములంతవరకు దినదినప్రవృద్ధములై యుండనేయున్నవి. ఉత్తరకాలమందు భేదవాదిమతములు క్రొత్తగా చాల్చుబయలువెల్లియున్నవిగదా అదటులనుండనిమ్ము.

య్యజశాస్త్రిగారు- ఖండననామక గ్రంథారంభములో సంస్కృతభాషతో ఇహఖలు సత్యంజ్ఞానమనంతం బ్రహ్మైత్యాది శ్రుతిశతప్రకాశిత మద్వితీయం బ్రహ్మనాది నిధనమానందఘనం ముక్తప్రాప్త్యం విరాజితే తదేవానాది మూలప్రకృత్య వచ్చిన్నం సవిశేషం బ్రహ్మైగీయతే ఇత్యాదిప్రశంసలు వ్రాసిరి. ఈఅనాదిమూల ప్రకృత్యవచ్చిన్నము ప్రథమమందు ముక్తప్రాప్త్యం బ్రహ్మవిరాజితే అనిన బ్రహ్మగంటె భిన్నమా ఏకదేశమా మూలప్రకృతి అనాదిగానున్న పుడుదానితో అనవచ్చిన్నము అనగా అసంబద్ధ బ్రహ్మవేరుగా నెట్లు సిద్ధి

చును. ఇట్టిసవిశేషమును మిథ్యయనియు ముక్తప్రాప్త్యముగాదనియు జెప్పచున్నారగుదా ఇదియెటులసంభవించునో విచారించుడి.

నూ- ఆనందాదయః ప్రధానస్య అనునూత్రప్రకారము ఆనందాదిధర్మములతో విధిముఖముగా జెప్పబడిన బ్రహ్మప్రధానస్య అనగా జగత్కారణస్య అనియర్థముగాన నదిసవిశేషమేగదా.

నూ- అక్షరధర్మ్యాంత్యవరోధస్యామాన్యతద్భావాభ్యామిత్యాది నూత్రప్రకారము అదేశ్యమగ్రాహ్యమస్థూలమనఃస్వీత్యాదిని పేదముఖ ప్రలిపాదితమే నిర్విశేషబ్రహ్మగదా అది నతదన్నాతికించన నతదన్నాతి కచ్చన ససత్త్వాననుచ్యతేయని శ్రుతిస్మృతులప్రకారము సదసదాదిశబ్దప్రతిపాద్యమేగానప్ప డుజ్జేయమెట్టులగును. తదేవానాది మూల ప్రకృత్యవచ్చిన్నం అన్నందున అనాదిమంచి మూలప్రకృతితోగూడి యున్న సవిశేషమేయాయెను.

మూలప్రకృతి బ్రహ్మకంటె భిన్నమా? యభిన్నమా? చేతనమా జడమా సత్యమా? మిథ్యాభూతమా.

సత్యము భిన్నము యనిన ద్వైవాపత్తి అభిన్నమనిన బ్రహ్మ యనక నామాంతర మెందుకు అభిన్నమై జడమనిన బ్రహ్మకె జడత్వము ప్రాపించును - శుద్ధం బుద్ధం ముక్తమిత్యాది శ్రుతి విరోధము చిదభిన్నమా జడమను టవ్యాహతము అభిన్నమై యస్మత్మమనిన బ్రహ్మకే యస్మత్త్వము ప్రాపించును గాన యనాదిమూల ప్రకృతియనగ స్వభావైకధ్యాత్మముచ్యతే భూతభావైకాద్భవకరః - యని భగవంతుడు చెప్పిన ప్రకారముగా నిఖిల చరాచర విద్యాప్రపంచ రూపముగ విలసింపజేయు పరమాత్మ స్వభావమని జెప్పవలసి చిదాత్మయొక్క స్వభావము విమతః శబ్దితమగు ప్రమారూప ప్రత్యక్షమేగదా చిచ్చక్తి శ్చేతనారూపాయని జెప్పియున్నది. అది భ్రమరూపము గాదు. పరమాత్మకు అపిద్యా భ్రమలు లేవుగదా పరమాత్మమంచి యనాది స్వీయప్రకృతిచే నీక్షణ కామనాది పూర్వకముగా నిర్మించబడిన యా

కాశాద్య పంచీకృత భూత భౌతిక ప్రపంచమును ఏకపాద్విభూతిగాన విసర్గః కర్మసంక్షేపః - యని భగవంతుడు జెప్పిన రీతుగా సత్యమనే జెప్పవలెను - ఏతత్సత్యం బ్రహ్మపురం - తథామేసత్యాః కామాః అని శ్రులు జెప్పుచున్నవి - తత్సప్త్యాతదేవానుప్రావిశత్ - అనేపదీవేనాత్మ నాఁను స్రవిశ్యేత్యాత్మాది శ్రుతుల ప్రకారము పరమాత్మ ప్రతిబింబ రూపులగు సమష్టిశ్రుతి జీవవర్గముగూడ సత్యమేగదా ఈతీరుగా ఈక్షణాది ప్రశేషాంతా సృష్టిరీతేన శల్పితా యను శ్రుతి ప్రకారము స్రష్టయగు పరమేశ్వరుడును సృష్టమైన యపంచీకృత ప్రపంచమును ప్రతిబింబరూపులగు జీవసంఘమును చిదేకరసములుగాన విద్యాప్రపంచమని జెప్పబడును ఈసర్వము వేద్యమనిభగవంతుడు - సాధిభూతా ధిదైవం మాంసాధి యజ్ఞంచయే విరుః అని జెప్పియున్నాడు. ఇందు లో యేది మిథ్యానానవాచ్చునో చూడుచి. వాసిష్ఠములో - చిద్భూత్యే వహిసర్గా దౌకచంతీ భౌతిసర్గవత్ - భాసనీయంచ భాషంచరూపం యత్రస్వయంప్రభా - అనగా సృష్టికాలములో బ్రహ్మసృష్టివలె భాసిం చినది అందులో భాసకుడును, భాసమును, భాసనీయమును, మూడు స్వయంప్రభా స్వప్రకాశములు శ్లో॥ దేశకాల క్రియాలోక రూపచి త్తాత్మ సత్త్వదం - దేశకాలాది శబ్దార్థరహితం నచశూన్యకం - సత్త్వ దం - పరమాత్మ పదము - దేశకాల క్రియాలోకరూప చిత్తాత్మ ఇన్నిటి రూపమై సర్వాత్మకమై యున్నదిగాని - దేశకాలాది శబ్దార్థ రహితం- ఆవిద్యకజడ దేశకాలాది శబ్దములతోను వాటి యర్థముల తోను రహితమై యున్నది - నచశూన్యకం - దేశకాలాది శూన్యమే వస్తువును కాదని - శ్లో॥ అనాద్యంతావ భాసాత్మాబోధ ఆత్మనిసంస్థితః - నానాపదార్థ రూపేణ కమూర్త్యాదితయాయథా - ఆద్యంతములు లేని స్వప్రకాశ పరమాత్మతనలో నానాపదార్థ రూపముగా జలము తరంగాది రూపమైయున్నటుల నున్నదని యర్థము. శ్లో॥ సత్తాతివాహికోదేహ సత్త్వరం పరమార్థతః - ప్రత్యక్షం పరమంయత్తత్తదాద్యం కచనంచితః - పరమాత్మసత్తయేయాతి వాహికదేహము అది పారమార్థికసత్యమైయున్నది. పరమాత్మమొక్క సృష్ట్యాది

కచనమే ప్రమాదూపమైన ప్రత్యక్షము అందులో భాసించిన ప్రపంచ మంతయు పరమార్థసత్యమని యర్థము. శ్లో. బోధస్యాంతరిదం విశ్వం స్థితమేవరథూద్వహ - స్తంభస్యాంతర్యధాశాలభంజికా ప్రకటికృతా యనగా స్తంభములో చరాచరప్రతిమలు జెక్కబడినటుల బోధరూప మగు పరమాత్మగర్భములో ఈ ప్రపంచమంతయు చిన్నయమై యెల్లప్పుడు నుండనేయున్నదని యర్థము. ఇత్యాద్యవబృహహములచేత మూలప్రకృతి కార్యప్రకృతులకు పరమార్థసత్యత్వము చిన్నయత్వము బ్రహ్మభిన్నత్వము రూపమగుచున్నది. శాస్త్రీయజ్వగాగు విద్యా విద్యాప్రపంచభేదమును మేము క్రొత్తగా కల్పించినటుల తుస్కరించిరి. ప్రపంచోద్వివిధః విద్యాప్రపంచశాస్త్ర విద్యాప్రపంచశ్చేతి యని విభాగము మహానారాయణాద్యపనిషత్తులలో జెప్పబడియున్నది. క్రొత్తగా మేము కల్పించలేదు వాటినిజూడక యజ్వశాస్త్రీగారు తుస్కరించుట జబ్బుమాటగాదా. విద్యాప్రపంచములోన భేదము తాత్త్వికము భేదము బహుస్యాం అనిపరమాత్మచే కల్పితము అభ్రాంతచేతన కల్పితమగుటచే మిథ్యగాదు.

ఇచ్చట శాస్త్రవ్యవస్థయెలులనగా.

కార్యకారణములు భిన్నములని తార్కికులు జెప్పుదురు. అభిన్నములని సాంఖ్యులు జెప్పుచున్నారు. కార్యము కారణవ్యతిరేకము గా అసత్ అందుచేత కారణము సత్యము కార్యముమిథ్యయని సిద్ధాంతైకదేశులగు బాదర్యాయులు జెప్పుచున్నారు. ముఖ్యసిద్ధాంతమేమనగా కార్యమిశస్సప్తము జీవనృప్తమని రెండువిధములు. ఈక్షణాదిప్రవేశాంత మిశస్సప్తము జగ్గదాది విమోక్షాంతము జీవనృప్తము ఈశస్సప్తము చిన్నయము పరమార్థసత్యము పరమాత్మాభిన్నము విద్యాప్రపంచమని జెప్పబడును. జీవావిద్యాకల్పితప్రపంచము ప్రతిజీవునకు భిన్నము భ్రాంతిజన్యముగాన మిథ్యయనబడును. యిదియేజడదుఃఖాదిరూపమైయుండును. తత్వజ్ఞానముచే నివర్తించును. విద్యాప్రపంచము కాలత్రయమందును కారణాభిన్నమై యున్నది. ఇదియేసత్కా

ర్యవాదము. అవిద్యాప్రపంచముజైకాలిక నిషేధప్రతిఘోషి నాసీద
స్తీభవిష్యతియని జెప్పబడును. ఇట్టి విద్యావిద్యాప్రపంచవిభాగముతో
బాదరాయణవైదికాద్వైతసిద్ధాంతము.

మన భాష్య కర్తయును వ్యాఖ్యాతలును బాదర్యాశులోము
ల పూర్వపక్షప్రక్రియలనే పున్రుత్పాదనజేసిరి గాని బాదరాయణ సిద్ధాం
తమును జూపలేదు. మేము స్మృత తాత్పర్యదీపికలోను ప్రభానుగీ
తా తాత్పర్యదీపికలోను ఈ విభాగమును వివరించితిగాని మన పండి
తులు జూడరు మనస్కరించరు అందుకు నారాయణ స్మరణమే జేయ
వలసె

కన్నులు గానరాని యీముసలితనముతో మేము వ్యాసప్రసా
దమువల్ల లోకోపకారముకై పరమేశ్వర ప్రసేపణ గలిగి ఈ గ్రంథ
ములు వ్రాసితిమనిన నసూయపడిరి.

బాదరాయణ వైదిక సిద్ధాంతము నణగకొట్టి బాదర్యాశులో
ముల పూర్వపక్షప్రక్రియలతో రచించిన సర్వము మిథ్యయని
వ్రాసిన భాష్యమును బాదరాయణుల వారు మూడు నాలుగు మారు
లు చప్పరించి యంతథాకానమైన సంగతిని శ్రోశివేసి వ్యాసులవారు
శంకరులతో బ్రసాగించి సంతసించి భాష్యము మాతాత్పర్య ప్రకార
మే రచించుటబడినదని మెచ్చి యాయుష్యమును బదులిచ్చిరన్న శంక
రవిజయాదలతో వ్రాసిన నూటలను నమ్మి గదా వ్యాసులవారు ప్ర
సంగములో నోడిపోయిరని మేము వ్రాసితే నమ్మి సంతసించుదురని ద
లంచెదను వెయ్యెల అది యటుల నుండనిమ్మా యజ్ఞశాస్త్రీగారు
యనాదిమూలప్రకృతిగత శుద్ధసత్త్వానచ్చిన్నం బ్రహ్మ - ఈశ్వరుడన్న
ది నిజమేగాని యది మిథ్యయనియు మునుకుండువులు పాసించవలెననియు
ఈశ్వరమిథ్యాత్వము శాస్త్రీయుక్తులచే నిశ్చయించబడినదిని వ్రాసిన
నూట సరికాదు.

మిథ్యాసత్తువు ఉపాస్యమగునా అందువల్ల ఫలముండునా - పు

రుషాయ శాశ్వతే - జతగ్ం సత్యం పరంబ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగ
లం - తదేతత్సత్యం - యథానుదీప్తాత్పావకాత్ - వీతత్సత్యం బ్రహ్మ
పురం - తిథిమేసత్యాః కామాః - త్రిణిరూపాణీత్యేవసత్యం - ఇత్యా
దిశ్రుతులు ఈశ్వరుని తత్త్వప్రమగు ప్రపంచమును సత్యమని బహు
గాను ద్ఘోషింపుచున్నవి.

వాటికి అక్షయ్యగ్ంహవే చాతుర్జ్ఞానసృజనస్సకృతం భవతి
యని కర్మఫలప్రతిపాదకపరిమితాక్ష యత్వమును జెప్పెడి శ్రుతినిద్య
ప్రాంతమిచ్చి యజ్వళాస్త్రీగాదు ఈశ్వరుని తత్త్వప్రపంచమును మి
థ్యయనుట భ్రమగాదా బౌపాధికత్వాత్ మిథ్యా అనిగాను పాధవల్లవ
చ్చినది మిథ్యయను ముక్తిసత్యమగునా పనువులో సున్నముకలిసితే
వచ్చిన యెరువు మిథ్యయగునా పనువులో సమమయిన సత్యముకాలే
దా ఘటాకాశము మిథ్యయైనదా మహాకాశములో సమసత్తాకముగా
లేదా బౌపాధికముమిథ్య దృశ్యముమిథ్య పరిచ్ఛిన్నముమిథ్య ఇత్యాది
యక్తులు మిథ్యాత్వమును సాధింపజాలవు. భ్రమయేల భ్రాంతివల్ల గలి
గినదియు తత్వజ్ఞానముచేత బాధితమైనదియు మిథ్యయగును. పరమేశ్వ
రునకవిద్యాభ్రాంతిలు లేవు. తత్త్వప్రవిద్యాప్రపంచము తత్వజ్ఞానము
చే బాధితముగాబోదుగాన పరమార్థసత్యమనే జెప్పవలెను. ఈశ్వ
రుడు పరమార్థసత్యమని జెప్పనేమని లేదు. సుషుప్తివిదేహముక్తుల
లో ప్రమాతలీనమైనందున ప్రపంచము భాసించకపోయినను అన్యజీవు
లకు భాసింపుచు సత్యమై యుండనేయున్నది. అందుచేత విద్వద్వజ్ఞుగా
రు నేశ్వరసర్వజగన్నిధ్యాత్వము శాస్త్రయక్తులవల్ల సిద్ధమైయున్నద
నినమాట భ్రమమూలము పాలినసత్యప్రధానా విద్యావచ్చిన్నం జీవ
వవావతిష్ఠతే అని వ్రాసినదిగూడ భ్రమరూపమే యెందువల్లననగా
మలినసత్యప్రతిబింబితుడు బద్ధజీవుడు శుద్ధసత్యప్రతిబింబితుడు ముక్తజీ
వుడు ఉభయత్రలవచ్చిన్నుడు పరమేశ్వరుడేగాని జీవుడుగాడు. అవికృ
తబింబరూపుడేగాదా ఈశ్వరసర్వభూతానాం హృద్దేశేజ్ఞానతిష్ఠతియని
జెప్పబడియున్నాడు. మలిసత్యప్రతిఫలితులకు బ్రహ్మభేదము విస్మృత
మై జీవభావముదోచి యవిద్యచేత ప్రత్యేకము సమస్తీలోను వ్యప్తిలో

ను మిథ్యాభూతమగు శరీరత్రయమధ్యస్తమై సంస్కృతిగలుగును వారికి వివేక జ్ఞానముచేత సత్యము శుద్ధమైనకొలది వారిశరీరత్రయము బాధితమగుచు భూమికాక్రమమున నివర్తించును. భూమికాక్రమముగానే బ్రహ్మభేదము స్ఫూర్తికొరబడును. ఈశరీరములే త్రేతములని జెప్పబడినవి. మహాభూతాస్యహం కారోబుద్ధిరవ్యక్తమేవచ ఇంద్రియాణిదత్తైకంచపంచచేంద్రియగోచరాః - ఇచ్ఛాద్వేషస్సఖండుఃఖం సంఖాతశ్చేతనాధృతిః ఏతత్ త్రేతం సమాసేనయని భగవంతుడు జెప్పియున్నాడు ఇవి అవ్యక్తములో బుట్టి అవ్యక్తములోనేయుండి యవ్యక్తములో నెలయించుచున్నవిగాన నివి మిథ్యయగును మహాభూతములు పంచీకృతములు అవ్యక్తాద్వ్యక్తయస్సర్వాః ప్రభవంత్యహరాగమే - రాత్ర్యాగమే ప్రణీయంతేత్రేవావ్యక్తసంజ్ఞతేయనిగీతావచనము - అపంచీకృతభూతాభౌతిక ప్రపంచమీతాదీకామనాది పూర్వకముగా జరమే శ్వర సాక్షాత్సృష్టముగాన సర్వదాసత్యమేగాబడును. శ్రు - సన్మూలాస్సమేయమాస్సర్వాః ప్రజాస్సదాయతనాస్సత్సతీషాః అని శ్రుతిజెప్పుచున్నది. సర్వమిథ్యాత్వవాదులు విశిష్టమని ఉపహితమని ఉపలక్షితమని వికల్పించి వాటిలోను పలక్షితమొకటి సత్యమనియు తక్కినరెండు మిథ్యయని జెప్పియున్నారుగాని ఉపవాతమైన ఘటాకాశమును విశిష్టమైన ఘటమును మిథ్యగాలేదుగాన భ్రమమాత్రము.

యజ్వశాస్త్రీగారు ఈశ్వర మిథ్యాత్వము శాస్త్రయుక్తలచే సిద్ధమైనను యపరోక్ష నిశ్చయము లేదు గాన యశరోక్షజ్ఞాన పర్యంతము గురుదేవతోపాసన మవశ్యానుష్ఠేయమనియు పూర్వలైన సనకాదులును ఆర్యాచీనులగు నారాయణ తీర్థాదులును భక్తిజేసినారని వ్రాసిన గూట యెంతపిచ్చిమాటయో నాలోచించుడి. సనకాదు లీశ్వరుని మిథ్యగాదెలసి భక్తిజేసినట్లు తమకెటుల దెలసె ఈశ్వరుడు నుతత్సృష్ట విద్యాప్రపంచము పరమాధా సత్యమని శాస్త్రమును యుక్తులను జూపితమిగదా - అవ్యక్తాత్మపరః పురుషః నారాయణః పరోన్యకాత్ - ఇత్యాది శ్రుతిస్మృతులలో అవ్యక్తముకంటె పరము నిర్విశేషమే ననియు సవిశేషమన్నందుకు తద్వాచకపదమే లేదని

పురుషనారాయణశబ్దము లునిర్విశేషమునే జెప్పుచున్నవని వ్రాసిన మాటకూడ భ్రాంతిమాత్రమే - సహస్రశీర్షాపురుషః - అథపురుషో మావై నారాయణోఽ కామయత ఇత్యాది స్మృతులు జగత్కారణము గు సవిశేషమునే జెప్పుచున్నవిగాదా

ఏక నేశసమావిష్ట నానారత్న ప్రభావత్ - అని మాప్రభలో నివ్వబడిన దృష్టాంతము. విద్యాప్రపంచములో లోహిత శుక్ల కృష్ణాది రూపములగు తేజఆకులు నానారత్నప్రభ లేక తేజోరూపము లైనటుల చిదేకరసములని మననోపయోగములై దృష్టాంత మివ్వబడినవి.

ఆదిత్యవర్ణం అను శ్రుతి శుద్ధసహోద్భవహితముగు పరమాత్మ యాదిత్యునివలె చిన్మయజ్యోతిరూపమై భాసించుచు జెప్పుచున్నది గాని జడజ్యోతిస్సును శుద్ధనిర్విశేష జ్ఞప్తిని జెప్పలేదు దివిసూర్యసహస్రస్యభవేద్యగపకృతితా - యదిభాస్సదృశీనా స్యాద్భాసస్తస్యమహాత్మనః - యదాదిత్యగతం తేజోజగద్భాసయతేఽఖిలం - యచ్ఛందమసి యచ్ఛాగ్నాతతేజో విధిమామకం ఇత్యాది స్మృతులు పరమాత్మ ప్రకృతిలో జేరిన యపంచీకృతతేజస్సునే జెప్పుచున్నవి భ్రమయేల

సవిశేషబ్రహ్మజ్ఞానము జీవన్ముక్తి ఫలకముగాదనియు విశేషము నశించితే విశిష్టమును ఉపాధినిశించితే ఉపహితమును నశించునుగాన మిధ్యయని సర్వమిథ్యాత్వవాదులు చెప్పిన మాటలు భ్రమమాత్రము దృష్టమాత్రేణ మోక్షాదుని శ్రుతియు యస్యస్మరణమాత్రేణ జన్మసంసార బంధనాత్, విమచ్యతే ఇత్యాది స్మృతులును సవిశేషజ్ఞానముచేతనే ముక్తిని జెప్పుచున్నవి. ఘటము నశించితే ఘటాకాశము నశించలేదు రూపము మారితే ఘటము నశించలేదు నశించినదనిత్యమగుగాని యసత్యముగాబోదు.

నిర్గుణబ్రహ్మజ్ఞానమువల్లనే మోక్షమనియు సగుణముపాస్యమేగాని జ్ఞేయముగాదనియు ఉపాసనాశేషమైనందున మిధ్యయనియుమనవారు జెప్పుటవి పరితబోధయనవలెను నిర్గుణము జ్ఞేయమేలాగు - శ్రీ - సపురుషోనామ రూపజ్ఞానా గోచరం సంసారిణామతి దుర్విజ్ఞే

యం విషయం విహాయనిముద్గలోపనివత్తులో నివిశేషము దేవతులకు ఋషులకుగూడ దుర్విజ్ఞేయమని జెప్పియున్నది సతదశ్నాతికశ్చనయని బృహదారణ్యశ్రుతి జెప్పచున్నది ససత్తన్నా సదుచ్యతేయని భగవద్వచనముగాన నిర్విశేషము - అక్షరభియాం త్వనరోధిత్యాది న్యాయసూత్ర ప్రకారము అదేశ్యమగ్రాహ్య మస్థూలమనణ్విత్యాది నిషేధ ముఖభర్తములలోను పాస్యమేగాని జ్ఞేయమెప్పుడును గాదు అజ్ఞాతమునైన పరోక్షనిశ్చయముతోను పాసించవచ్చును గదా సవిశేషము పైజెప్పిన ప్రకారము జ్ఞేయమును ఉపాస్యముఉభయమును గావచ్చును.

విద్యద్యజ్ఞుగారు అవ్యక్తముకంటె పరమునిర్విశేషమేననియు అవ్యక్తోపాధికము సవిశేషమేనని సిద్ధాంతమని వ్రాసి గాని యవ్యక్తశబ్దముచే దేనినుల్లేఖించిరో దెలియదు.

శ్రు—సచ్చబ్రవాచ్యమవిద్యాశబ్దబ్రహ్మ - బ్రహ్మణోఽవ్యక్తం అని శ్రుతిప్రకారము సచ్చబ్రవాచ్యమ విద్యాశబ్దమని జెప్పిన బ్రహ్మయవిద్యాశబ్దమగుటచే సవిశేషమేగదా సవిశేషమువల్ల నవ్యక్తము బుట్టినప్పుడు అవ్యక్తముకంటె సవిశేషము పరమైగాలేదా సూత్రకర్త తదవ్యక్తమాహాని అను సూత్రములో జీవులకు అవిద్యా ధ్యస్తమగు భూతసూక్ష్మము అనగా కారణశరీరముఅతినూత్నమగుటచే నవ్యక్తమనియు అది జీవులదృష్టి కడ్డువచ్చుటచేయ నభివ్యక్తమగు విద్యా ప్రపంచ మవ్యక్తమైనదనియు అనగా నావృతమైన దనియు అపిసంరాధనే ప్రత్యక్షమను మానాభ్యాం అను సూత్రములో సాధకులకు ధ్యానకాలములో అవ్యక్తమైన విద్యాప్రపంచము వ్యక్తమై సాక్షాత్కరించబడుననియు జెప్పియున్నారు

సచ్చబ్రవాచ్యమవిద్యాశబ్ద బ్రహ్మ - యను శ్రుతిలో బ్రహ్మశబ్దము సమిప్తీజీవవాచకము బ్రహ్మవాచకమేగాదు బ్రహ్మ యెప్పుడు నవిద్యాశబ్దముగాదు గదా- తస్మాదేతద్బ్రహ్మ నామరూపమన్నంచజాయతే అను శ్రుతిలో బ్రహ్మశబ్దము కార్యబ్రహ్మ పరముగాదా

అదే ప్రకారమన్యక్తమహదాది కారణబ్రహ్మ సమస్థితీవుడేగాని పర
బ్రహ్మగాదు సమస్థితీవున కజ్ఞాతమై యవిద్యావృతమైనపరబ్రహ్మ నిర్వి
శేషమేగాదు మరేమన సాధిభూతము సాధిదై వము సాధియజ్ఞమునైన
విద్యాప్రపంచమే సర్వాత్మకము అదియే వేద్యమని భగవంతుడు జెప్పి
యున్నాడు. భ్రమయేల? విద్యద్వజ్వుగారు - అత్రేదంవిచార్యతే - కిం
నిర్విశేషం సత్యచిద్భవం బ్రహ్మం గీకృత్యతస్త్వైవ సనిశేషరూపం
పరమార్థ సత్యమిత్యం గీక్రియతే - అనగా నిర్విశేషము సంగీకరించి
దానికే సవిశేషరూపముకూడ పరమార్థ సత్యమని మాప్రభలో జె
ప్పితిమా లేక ప్రకారాంతరమా యని చాలా వికల్పన ప్రాగల్భ్యము
ను బూని యొకవస్తువుకు సవిశేష నిర్విశేషభేద రూపము సమసత్తా
కమై యుండదని జెప్పిరి వారి తాత్పర్యము నిర్విశేషము సత్యమనియు
సవిశేషము మిథ్యయని గదా సిద్ధాంతమటుగాదు - శ్రు - పాదోఽ
స్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యాన్యుతం దివియని శ్రుతి - అవస్థితే రితి
కాశకృత్స్నిః - వికారావద్ధి చతథాహిస్థితిమాహ - ఇత్యాది సూత్ర
ములను బ్రహ్మ సవిశేష నిర్విశేషభేద రూపముగ పరమార్థ స
త్యమై యున్నటుల జెప్పచున్నవి - ద్విరూపంహి బ్రహ్మవిభాతి - ని
రాకారం క్వాపిక్వచిదపిచ సాకారమ మలం అని భాష్యకర్తగూడ
జెప్పియున్నాడు.

విద్యద్వజ్వుగారు సవిశేషబ్రహ్మను సర్వప్రపంచమును మిథ్య
యని జెప్పుటకు సర్వత్ర నొకటే బాధాసామానాధికరణ్యమును జెప్పి
కొన్ని వాసిష శ్లోకములను నూతనసహితా వచనములను శివగీతాశ్లో
కముల నుదాహరించిరి వాటి సదర్థము నీక్రింద వివరించెదము

వాసిష్ఠే - పరమేచ్ఛసి స్థిష్ఠావాన్ హ్రీయతే హరి రవ్యజః -
భవోప్య భావమాయతికై వాస్థామాదృశేజనే - బ్రహ్మ విష్ణుశ్చ రు
ద్రశ్చ సర్వావాభూతజాతయః - నాశమే వానుభావంతి సలిలానీవబా
డబం - ఇత్యాది శ్లోకముల నుదహరించి బ్రహ్మ విష్ణాది సహితముగు
నిఖిలప్రపంచము మిథ్యయనియే ఇట్టి శ్లోకములను జూచియే నల్పప్రజ్ఞుల

గు బాదక్యాయులోములు గూడ మిథ్యాత్వమును నిశ్చయించి దానిని యుక్త్యా భాసలతో దృఢపరిచి యున్నారు గదా ఈ శ్లోకములు ఆవిద్యాప్రపంచములో సర్వము మిథ్యయని జెప్పుచున్నది. స్వప్న ప్రపంచములో భాసించిన సర్వము మిథ్యయైనటుల నవిద్యాప్రపంచములో భాసించినవి గూడ మిథ్యయగును - త్రయోపసథాస్త్రయస్వప్నాయని శ్రుతి జెప్పుచున్నది వాసిష్ఠము "నే యాదృక్ స్వాదృష్ట విషయం జగత్తస్యనసత్యతా - యాదృక్స్వతజ్ఞ విషయంతదనాఖ్యం యదద్యయం అనగా తత్వజ్ఞగమ్యమైన విద్యా ప్రపంచమునాఖ్యమైన యద్యయబ్రహ్మయే చిదానందైక రసమని తాత్పర్యము

శ్లో॥ ఆద్యంతద్వైత మజ్ఞానాంత జ్ఞానాంతన్న విద్యతే - బ్రహ్మదయోఽజ్ఞ విదితానచనామసంతి- ఇత్యాదిగ్రంథముతో - స్వప్నతుల్యమైన అవిద్యాప్రపంచములో పల్లబహ్మగులును ప్రపంచమునుమిథ్యయగునని తత్వజ్ఞవిదితమగు విద్యాప్రపంచమంతయు అనగా సాధిభూతము సాధిదైము సాధియజ్ఞము ఈసర్వము పరమార్థసత్యమని జెప్పబడియున్నది. అతిగంభీరముగదా వాసిష్ఠతాత్పర్యము. సర్వాత్మకంచతత్ స్థానం అని పరమాత్మపదము సర్వాత్మకమై యున్నదని జెప్పుచున్నది. పుష్కతానేపిశ్వరూపాఖ్యం అన్యత్రబ్రహ్మసంజ్ఞితం అని ముక్తునకు శుద్ధసత్యవికాస కాలములో విశ్వరూపవిహారమును అన్యత్ర అనగా శుద్ధసత్యమలీనమైన విదేహము క్తిలో నిర్విశేషబ్రహ్మరూపుడై యుండునని చెప్పుచున్నది.

నూతనసహితావాక్యములు.— కారణాత్కార్య జాతస్యభేదా భావాచ్చవస్తుతః అని పూర్వాధికములో విద్యాప్రపంచములో కార్య కారణములకు భేదములేదని యభేదీసామానాధికరణ్యము జెప్పబడినది. వస్తుతఃయను పదస్వార్థస్యముచే నీ కుధామును జెప్పవలసే కార్య కారణభేదశ్చ కారకవ్యాపృతి స్థా ఉత్పత్తిశ్చ వినాశశ్చతదేవాధికక్రియాపిచ-నామరూపవిశేషశ్చసర్వం భ్రాంత్యాప్రసిద్ధతీయని ఉత్తరవాక్యములలో అవిద్యాప్రపంచముకు మిథ్యాత్వము జెప్పబడినది.

ప్రాతీతి కేనరూపేణవికారోఽ సత్యవహి యని అవిద్యాప్రపంచమిధ్యాత్వమే జెప్పబడినది.

కారణాభిన్నరూపేణ కార్యం కారణమేవహి సద్రూపేణ సదా సత్యం భేదేనోక్తిర్మూషాఖిలు అని విద్యాప్రపంచ సత్యత్వమును అవిద్యాప్రపంచమిధ్యాత్వమును జెప్పబడినది. అతఃకారణ విజ్ఞానాత్పర్వవిజ్ఞానమాస్తి కానుతరాముపపన్నోహియని అతఃఅనగా విద్యాప్రపంచము లోకార్యకారణములకు భేదము లేనందున కారణవిజ్ఞానముచే సర్వకార్య విజ్ఞానము సిద్ధించునని చెప్పినది.

స్వయంచేతనమప్యే తత్కారణం నకులాలవత్ - అపేక్షతే మృదాతుల్యం అన్నచోట చేతనము కార్యబ్రహ్మగాని కారణబ్రహ్మగాదు. కార్యబ్రహ్మయవిద్యచే ప్రపంచమును కల్పించేటప్పుడు కారణాంతర నిరపేక్షముగా నెకయవిద్యచేతనే సర్వము సిద్ధించునని తాత్పర్యము. ఆశ్లోకములో జెప్పబడిన మాయయవిద్యయేగాని పరమాత్మ ప్రకృతి గాదు. యజ్వశాస్త్రిగారు గూడ నచట అపంచీకృతభూత స్రష్టయేజీవవేషముతో పంచీకరణకర్తయైనబుల నంగీకరించియున్నారు.

ఇందువలన సాక్షాత్పరమేశ్వర సృష్టమగు విద్యాప్రపంచములో కార్యకారణములక భేదము తాత్వికము భేదము కల్పితమునుగాని మిథ్య గాదు బహుశ్యా అని బుద్ధిపూర్వకల్పితముగదా.

అవిద్యాప్రపంచములో సర్వము భ్రాంతి సిద్ధమగుటచే మిథ్య యేగాని సత్యము గానేరదు.

ఇట్టిస్థితిలో యజ్వశాస్త్రిగారు సర్వత్రబాధాసామానాధి కరణ్యమును జెప్పి సర్వము విధ్యయనుట భ్రమగాదా. భాష్యకారాదులే ఆరీతివృత్తాదన జేసినప్పుడు విరియపరాధమేననజెల్లదు.

శివగీతలలో త్వన్మాయయాకల్పితమిందు మా శేత్వయ్యే వదృశ్యత్వముపైతివిశ్వం - భ్రాంత్యాజనః పశ్యతి విశ్వమేతచ్ఛక్తో యథా రూప్యమహించరజ్జే అనగా హేఇందుమా శే త్వన్మాయయాకల్పితం

సీప్రకృతిచే రచించబడిన విశ్వం విశ్వరూపము తత్వవేత్తలకు త్వయ్యేవదృశ్యత్వముపైతి నీయందే అనగా నిన్ను సాక్షాత్కరించిన వారికి గానవచ్చుచున్నది. ఏతద్విశ్వం ఈయవిద్యాప్రపంచమును జనః లజ్జజనము భ్రాంత్యా - భ్రాంతిచేత శుక్తియందు రూపమునువలెను. రజ్జపుయందు సర్పమునువలెను యజ్ఞాతమైన నీవిశ్వరూపమందు పశ్యతి జూచుచున్నది.

శ్లో॥ రజ్జాభుజంగో భయదోయధైవన జాయతేనాస్తి చైతినాశం త్వన్మాయయాకేవల మాత్తరూపంత దైవవిశ్వంత్వయి నీలకంఠ అనగా రజ్జపుయొందు భయంకరమైన సర్పమువలె యవిద్యాప్రపంచము పుట్టలేదు. ఒకప్పుడునుఉండలేదు. నశించబోదు. అనగాకాలత్రయమందును లేకనే యజ్జజనులను దుఃఖపెట్టుచున్నది. తద్దైవ అదేరితిని త్వన్మాయయా సీప్రకృతిచేత ఆత్తరూపం పొందబడిన స్వరూపముగల విశ్వంవిశ్వరూపము త్వయినీయందు తత్వజ్ఞులకు పురుషార్థభూతమై యున్నదియని శ్లో॥ విచార్యమాణే తవయచ్ఛరీరమాధారభావంజగతాముపైతి తదప్యవశ్యం మదవిద్యయైవపూర్ణాశ్చిదానంద మయోయతస్త్వం అథఃము హేనీలకంఠ విచార్యమాణే విమర్శించగా తవయచ్ఛరీరం నీయాతివాహికశరీరమగు విద్యాప్రపంచము జగతాం సమష్టివ్యప్తిజీవభేదముచేత భిన్నములగు నవిద్యాప్రపంచములకు ఆధారభావం జలముకుమరుభూమివలె అధిష్ఠానభావమును ఉపైతియే పొందుచున్ననో తదపి ఆపొందడమును అవశ్యం ముఖ్యముగా మదవిద్యయైవ జీవావిద్యచేతనే యావృతమైపొందుచున్నది. యతః - యొందువల్లనంటే త్వం - విశ్వరూపుడవగు నీవు చిదానందమయః పూర్ణాశ్చ - అద్వితీయ సత్యచిదానందరూపుడవేను నీకు అవిద్యాభ్రమలు లేవని తాత్పర్యము. సదాశివుడు జూపిన విశ్వరూపమును జూచి శ్రీరామమూర్తి ప్రపంచద్వయమును జూచుచు పలికిన ఈశ్లోకములకిదే యథఃమని నిశ్చయింపవలెను.

విద్యద్యజ్ఞుగారు సదాశివుడు శ్రీరామచంద్రునకును శ్రీకృష్ణు

డజానాదులకును జూపిన విశ్వరూపము గారడీయని శిశుపాలదుర్యోధనాదులన్నటుల పరిచ్ఛిన్నమగు శ్రీకృష్ణాదిదేహములలో భాసించినది గాన అనురూపమైన దేశకాలాదులు లేనందున మిథ్యయని మాయామాత్రంతుకాత్సేనా నభివ్యక్తస్వరూపత్వాత్ అని స్వప్నమిథ్యాత్వమును జెప్పు నూత్రమును దృష్టాంతమిచ్చి తమకుగల చార్వాకనిశ్చయమును వెల్లడిపరిచిరి.

యవిద్యాప్రపంచ సత్యత్వమును విశ్వరూప మిథ్యాత్వమును దలంచిగదా నిటుల వ్రాసిరి చార్వాకనిశ్చయ మిట్టిదేగదా అవిద్యాప్రపంచము మిథ్యయన్నందుకు శ్రుతి స్మృతులు ప్రమాణమై యున్నవి విద్యాప్రపంచమనగ విశ్వరూపము సత్యమైనందుకు దివ్యచక్షుగణ్యమగుటచేతను - దివ్యమాల్యాంబరధరం దివ్యగంధానులేపనం అని విశ్వరూపములో నుండు గంధమాల్యా యుధాదులు గూడ దివ్యములని జెప్పటచేతను పరమార్థ సత్యమనియే జెప్పువలసె దివ్యములనగ చిన్మయములని పరమార్థ సత్యములని యర్థము మరుజలాక్రాంతమైన మగుభూమి శుష్కప్రదేశము లేనిదగునా దుర్భిణ్యాదులలో జూడబడిన పర్వతము చితదేశాదులు లేనిదగునా విద్యద్వజ్వగారియసంభావనలు విఠితభావనలు బలమై గానవచ్చు - జన్మకర్మచమే దివ్యమేవం యోవేత్తితత్త్వతః - అని భగవద్వాక్యమున కెట్టిమంచి తాత్పర్యమును గ్రహించిరి - శ్రు - అధయదిదమస్మిన్ బ్రహ్మపురేదహరం పుండరీకం వేశ్మదహరోఽస్మి స్సంతరా కాశ స్తస్మిన్ యదంతస్తదన్వేషవ్యం తద్వాప విజిజ్ఞాసితవ్యం అని ఛాందోగ్యోప్తమ ప్రపాఠకములో - యావాన్ వా అయమాకాశ స్తావానేషాంత హృదయ ఆకాశ ఉభయద్వావాపృథివీ అంతరే వసమాహితే ఉభావగ్నిశ్చ వాయుశ్చ నూర్యాచంద్రమసాపుభౌ ఇత్యాదిగ్రంథముతో విద్యాప్రపంచమును వ్యుత్పాదనజేసి - అది అన్వేషవ్యం - అనగా ధ్యాననిష్ఠచేత వెతుకుకొనదగినది - అదిజిజ్ఞాసితవ్యం అనగా గురువులవలన దెలియదగినదియని జెప్పి - ససర్వాన్ లోకానాపౌతి సర్వాన్ శ్చకామాన్ - అని శ్రుతిలో ఫలమును జెప్పితే భాష్యకర్త అచ్చటి యాకాశాదులు భూతము

లు భౌతికములు గాన జడములని దలంచి యవి అన్వేషణీయములు జిజ్ఞాసితవ్యములుగావనిద్రోచివైచి వ్యవహితాన్వయముతో గహరాకాశమే అన్వేష్యవ్యము జిజ్ఞాస్యమునని జెప్పి అట్టి దహరవాక్యము పాస్తి పరముగాన ముముక్షువుల కనావశ్యకమని తాత్పర్యమును జూపిరి వ్యాఖ్యాతలు ఆమాంసమునే. యనుసరించిరి ఆగ్రంథములను జదివి యజ్ఞశాస్త్ర మొదలగు పండితులు విద్యాప్రపంచమే లేదనియు తత్త్వజ్ఞులు నిర్గుణబ్రహ్మలోనే గలసిపోవుదురనియు బాదరిమతానుసారమైన నిశ్చయముతో విఘటించు చున్నారు - సోశ్ను తే సర్వాన్ కామాన్ సహ - కస్మిన్ భగవోవిజ్ఞాతే సర్వమిదం విజ్ఞాతం భవతి ఇత్యాది శ్రుతుల ప్రకార మేకవిజ్ఞానముచే సర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞను ముక్తునకు యుగవత్సర్వకామావాప్తిని ద్రోసివైచి సర్వము మిథ్యయని రూఢిజేసుకుసిరి శ్రుతి దహరాకాశరూపాక్షరతత్వములోనుండు పృథివ్యాదిభూతభౌతికములకును తద్దోర్భక్తలగు ముక్తజీవులకును తత్ఫలప్రదాతయగు పరమేశ్వరునకును ఏతత్సత్యం బ్రహ్మపురం తథామేసత్యాః కామాః అని సత్యత్వమును చిద్రూపతనుజెప్పచున్నది. భోక్తాభోగ్యం ప్రేరితారంచమత్వాయని శ్రుత్యంతరమును జెప్పచున్నది. యావాన్ వాలయమాకాశస్తావాసేహంతిహృదయ ఆకాశఇత్యాది వాక్యములతో నవిద్యాప్రపంచములోనుండుయా కాశాదులనుదృష్టాంతమిచ్చి బోధించెగదా? నచట ప్రపంచద్వయముకుగల బేదమును అవిద్యాప్రపంచముకుగల జడత్వమిథ్యాత్వదుఃఖ రూపత్వదులను విద్యాప్రపంచముకుగల సత్యత్వసుఖరూపత్వచిన్మయ త్వాద్వయత్వాదులను సశ్చయించని వారెటులతరింతురు. అహోదురాగ్రహముకు మితిలేదుగదా.

సాధిభూతాధిదైవం మాంసాధిమజ్జంచయేషిదుః యస్మాత్.క్షీరమతీతోహమక్షరాదపిచోత్తమః యని ఉపక్రమోప సంహారములలో భగవంతుడు జెప్పిన యథామునుగూడ మనస్కరించరైరి. అహోనాస్తికత్వమేమనవచ్చును. విద్వద్వజ్ఞుగారుసృష్ట్యాదికాలములోనే అపంచీకృతా కాశాదులు నిరవశేషముగా పంచీకృతములయినవిగాన యపంచీకృతభూతభౌతికాత్మికమగు విద్యాప్రపంచము గగనారవిందసదృశమని

జెప్పి శ్రీ తత్త్వ తాని విమిశ్రాణివివిక్తాని పునర్యథా నశుద్ధాన్యపల
భ్యంతే సర్వనాశాంతమేవహీయని పురాణవచనమునుదహరించిరి.
అచట పరిణామప్రక్రియచేతీరము దధియైన చందమున నపంచీకృతము
లు పంచీకృతములయి పోయినటుల సందుచేత నపంచీకృతములు శేషిం
నటుల తాత్పర్యపడిరిగదా అహోభ్రమ. సిద్ధాంతమట్లుగాదు. అపంచీ
కృతములుచిన్మయములు ఆవృతములై జీవదృష్టిలోపంచీకృతములు అన
గాఢాలములు జడములుగావివర్తించినవి. అందుచేత నపంచీకృతములు
నశించిపోలేదు సపరూపమై వివర్తించిన రజ్జుపువలె నజ్ఞాతములై
యథాపూర్వముగదా నే యున్నవి. తత్త్వజ్ఞానముచేత నజ్ఞానావరణము
నివర్తించిన విద్వాంసులకు గమ్యమగుచున్నవి గదా యజ్ఞశాస్త్రి
గారుదహరించిన వచనమువల్లనే నశుద్ధాన్యపలభ్యంతే సర్వనాశాంత
మేవహీయనుటవల్ల మూలావిద్య నశించితే యపంచీకృతములుపలభ
ములగుననిదెలియవచ్చుచున్నదిగదాఆయవిద్యశ్రద్ధాభక్తి ధ్యానయోగా
దవేహిత్యాది శ్రుతులవల్ల ఘాతామనలేకుండ నీశ్వరాధారణ బుద్ధితో
ననుష్ఠించిన స్వస్వవర్ణాశ్రమో చితకర్మలచేతను ధ్యాననిష్ఠచేతను
పరమేశ్వరుని యందనన్యభక్తి చేతను శ్రవణాదులచేతను నివర్తించున
ని దెలియవచ్చు చున్నదిగాని ఈశ్వరుడు మిథ్యసర్వప్రపంచము మిథ్య
యను కుతర్కజన్యజ్ఞానముచే నివర్తించదు దహరవాక్యము పాస్తి
పరమని ముముక్షువుల కనావశ్యకమని జెప్పిరి ఉపాసీతయని జెప్పన
ప్పుడు పాసనాపరమెట్లులగును అన్వేషణీయమనియు జిజ్ఞాస్యమనియు
గదా జెప్పియున్నవి ఉపాసన ముముక్షుల కనావశ్యకమన్నమాటగూడ
నెట్టిహింసపదేశమో విమశేషించుడి సుషుమ్నా మార్గము మోక్ష
మార్గమని శ్రుతి స్మృత్యాదులన్నియును ధ్వంసంపుచుండ నది క్రమ
ముక్తి సాధనము కార్యబ్రహ్మలోక ప్రాపకమని వేరుగా సద్యోముక్తి
సాధకమున్నటుల భాష్యకారాదులు బోధించిన విపరీతబోధను గూడా
విచారించుడి వేరైన జ్ఞానము తిర్కకౌశలమని గదా వారి తాత్పర్య
ము. అట్టి జ్ఞానము మోక్షసాధనమగునా అహోవిపరీతబోధ. భాష్య
ములో మంగళాచరణలేకుండ బ్రహ్మజిజ్ఞాసను వదలి ముందుగా నధ్యా

సజ్జాస జేసినదియు అనాత్మవాచకమగు యుష్మచ్ఛబ్దముతో నారంభించుటయు మంగళమనే జెప్పవచ్చును అధ్యాసయనగ భ్రాంతిజ్ఞానము గదా నదిస్వరూపముచే నమంగళమైనను దాని జిజ్ఞాసమంగళమే సర్వ జగత్తు ఈశ్వరుడును మిథ్యయనుటకు సాధనముగా గదా ముందుగా నధ్యాసను వణించినది అట్టి మిథ్యాత్వ నిశ్చయముకూడ పరమమంగళమేసరి - శ్రు - అసన్నే వసభవతి - అసద్భవోతివేదచేత్ - అని శ్రుతిజెప్పుచున్నది - అసత్ అనినను - మిథ్యయనినను పర్యాయములేకదా నూత్రభాష్యమందు ఉపనిషద్భాష్యమందును గల దురుక్తులను ఆనుపూర్విగా మానూత్ర తాత, ర్య దీపకణోను ప్రభలోను జూపబడలేదు. కొన్ని మట్టుకే జూపబడినవి పరమేశ్వర సంకల్ప మున్న యెడ ముందు జూపగలము. గీతాతాత్పర్యదీపికలో దాని భాష్యమందును దురుక్తులనానుపూర్విగా జూపి యున్నాము దయచేసి విమర్శించి జూడుడి సుజనులారా మాభాష్యకర్త నాక్షేపించినాడని కోపించకుడి మతకర్త జెప్పిన భాష్యముగో తప్పులెన్నుట దోషము, దలంచకుడి - విద్యానో విపశ్చిద్దోషజ్ఞః - అనినటుల దోషములనుజూపి జనులను సర్వము మిథ్యయను నాస్తికతలోనుండి మట్టించి యాస్తికుల జేయుటయు బాదరాయణ వైదికాద్వైత సిద్ధాంతమును ప్రకటనలోకి దెచ్చుటయు లోకోపకారమనియు సుకృతమనియు దలంచుడి ప్రస్తుతము దలచకపోయిన క్రమముగా దలంచగలరని మానవ్యుక్తము - విప్రాపశ్చిమబుద్ధయ అని న్యాయము కార్యబ్రహ్మ వైభవముతో భాష్యసమాప్తి జేసినదియు పరమ మంగళమే గదా.

యజ్వశాస్త్రిగారు జన్మాదిసూత్రములో అస్యయను పదముకు భాష్యకర్త వ్రాసిటుల ప్రత్యక్షాది ప్రమాణ సన్నిధాపితమగు నవిద్యాప్రపంచమే యథామని జెప్పిరి అవిద్యాప్రపంచము సాక్షాద్బ్రహ్మ కార్యముగాదు అవిద్యాకార్యమని దలంచక నటుల జెప్పిరి గాని విషయవాక్యసన్నిధాపితమగు నీక్షణాదిప్రవేశాంత సాక్షాదీశ్వర సృష్ట విద్యాప్రపంచమే అథాము భ్రమయేల అవిద్యాప్రపంచము కార్యకారణభేదశ్చ సర్వం భ్రాంత్యాప్రసిధ్యతియని యజ్వశాస్త్రిగారుదహరించి

న పురాణవచనమువల్లనే సాక్షాద్బ్రహ్మకార్యము గాదని దెలియవచ్చు గదా

భాష్యములో - ఆత్మాహిబ్రహ్మ - బ్రహ్మణీచకర్మసంభవతి - అతఃకర్మా నావశ్యకం మోక్షస్య కార్యత్వాచ్చ కర్మావధానకర్మం అని వ్రాసిన బోధగూఢ బహుమందిదే - అనగా జీవుడు బ్రహ్మగానకర్మ సంభవించదనియు - మోక్షము కార్యముగాదు గాన కర్మవ్యర్థకమని జెప్పినదియు మంచిబోధగాదా - అధికంతుభేదనిదేశాత్ - అనిన్యాయనూత్రము ప్రతిబింబరూపుడగు జీవుని కన్న బింబరూపుడగు పరమేశ్వరుడధికుడ నియథము - ఆభాసఎవచ - అనగా జీవుడా భాసరూపుడు ఇత్యాది నూత్రములను శ్రుతులను మరచి వ్రాశి యుండురు మోక్షము కార్యముగాకపోయినను - కషాయేకర్మభిః పక్షేతతో జ్ఞానం వివర్ధతే యని చిత్త కాలుష్య నివృత్తికై కర్మల వశ్యానుష్ఠేయములుగదా

ససానతోపి పరస్పోభయలింగం సర్వత్రహియను నూత్రములో పరమాత్మకు ఉపాధిపల్లకూడరూపద్వయము తాత్వికమైసంభవించదని భాష్యములో వ్రాసినది యసంగతము గాదా - పాదోఽస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యావృతం రవి - అవస్థితే రితికాశకృత్సృజ్ - వికారావర్తి చతథాహిస్థితిమాహ - ఇత్యాది శ్రుతి నూత్రములచే పరమాత్మకు రూపద్వయమును పరమాధాన సత్యమని సిద్ధాంతము గదా నూత్రములో ఉభయలింగం అను పదమును వెనుకకు అన్వయించి సర్వత్రహి అను పదమొకటిని హేతువాచకముగా నన్వయించిరి దాని యర్థము సర్వత్రశ్రుతులలో అస్థూలమనఃకీత్యాది వాక్యములచే నశేష విశేష నిషేధముఖముగా బ్రహ్మ బోధించబడు చున్నదని వ్రాసిరి సత్యం జ్ఞానమానందం సర్వజ్ఞం సర్వశక్తి సర్వాత్మకము సత్యకామము సత్యసంకల్పమని విధిముఖముగా నితరశ్రుతులుబోధించ లేదా అందుచే సవిశేష నిర్విశేషోభయరూపము సత్యమని సిద్ధించిదా నిరాకారం క్వాపిక్వచిదపిచసాకారమమలం అని రూపద్వయమును ఉత్తరకాలములో భాష్యకర్తయే వొప్పియుండగదా

నూ—అరూపవదేవహి తత్ప్రధానత్వాత్ - అను నూత్రము లో అరూపము త్రిపాద్విభూతిగాన ప్రధానమనిజెప్పితే నేకపాద్విభూతి య ప్రధానమని సిద్ధించును గాని మిధ్యయని సిద్ధించునా ఈ నూత్ర ములో రూపవిచారము జెప్పబడుచుండగా నస్థానతోపి యను పూర్వ నూత్రములోకూడరూపవిచారమనిజెప్పుట యసంగతముగాదా

శ్రు - ద్వేవావబ్రహ్మణోరూపే చూర్తంచైవా మూర్తంచ - ఆధాతలదేశో నేతి నేతి - నహ్యేతస్మాదితినేతి - అన్యత్పరమ స్తి - తస్య నామధేయగ్ం సత్యస్య సత్యమితి - ప్రాణావై సత్యం తేషా మేషసత్యం అను బృహచారణ్య శ్రుతికి భాష్యములో ముందుగా - ఏతస్మాత్ - నిర్గుణబ్రహ్మకంటే అన్యము - నేతి - లేదనివ్రాసి యద్వాయని ప త్నాంతరములో - ఏతస్మాత్ - ఈ ఉపదేశముకంటే వేరు ఉపదేశ ము లేదని యర్థము వ్రాసిరి ప్రకారవాచకమగు నితిశబ్దముకు స్వ రూపమర్థముగా జెప్పిరి నేతియను శబ్దముకు మరియొక ఇతిశబ్దమును జోడించి - నేతీత్యస్యకోఽర్థః -యని వికల్పించి- అన్యత్ యను ముం దు వాక్యములోని పదమును వెనుక వాక్యములో గలిపి నిర్గుణబ్ర హ్మకంటే యన్యము లేదని యర్థము వ్రాసిరి. నిర్గుణబ్రహ్మఉన్న దగుటచే శూన్యవాదము ప్రసంగించక పోయినను శూన్యప్రసంగము రాకుండ పరమస్తియని జెప్పినటుల యర్థము వ్రాసిరి-సత్యస్యసత్య మని - ప్రాణావై సత్యం అని ప్రాణములకు రెండుమారులు సత్యత్వము ను శ్రుతి జెప్పితే తాము మిథ్యాత్వమును జెప్పిరి -ఇట్టి యపతాత్పర్య ము లెన్నియని జెప్పదుము వాటినే సత్యమని శఠించువారికి జెప్పశ క్యమగునా ఈశ్రుతికి నూత్రతాత్పర్యదీపికలోను ప్రభలోను సదర్థ మును జూపియున్నాము అనగా ప్రథమమందు నిషేధించిన రూపద్వ యము సమస్తీజీవా విద్యాధ్యస్తమగు పంచీకృతము ప్రాణావై స త్యంఅని జెప్పినవి. యపంచీకృతములు సాక్షాత్పరమాత్మ సృష్టములు గాన పరమార్థ సత్యములు ప్రాణశబ్దముచేత నింద్రియములును వా యుకార్యములగు ప్రాణములును వాటి కారణములగు అపంచీకృత భూతములును అనగా విద్యాప్రపంచమంతయు వివక్షించబడును దాని

కన్న పరమైన సత్యము పరమాత్మయని యథాము ఇట్టి యథామును శ్లో॥ యస్మాత్ క్షీరమతీతో హమక్షరాదపిచోత్తమః - ఆహోస్మిలోకే వేదేచ ప్రథితః పురుషోత్తమః - యని భగవంతుడు జెప్పియున్నాడు ఇట్టి సదధామును వొదిలి సర్వము మిథ్యయనుట భ్రాంతిగాదా

యజ్వశాస్త్రీగారు వైకుంఠ కైలాసాదులు కార్యబ్రహ్మ లోకములో నంతర్భూతములని యసత్యములని జెప్పిరి - శ్రు-వైకుంఠభవనంగమివ్యతి - తదిదం పుండరీకం విజ్ఞానఘనం అని శ్రుతిలో వైకుంఠాదులు విజ్ఞాన ఘనములై హృదయమందున్నటుల జెప్పిన శ్రుత్యధాముల నెంతబాగా నిశ్చయించిరో జూడుడి.

వైకుంఠవాసులగు జయవిజయులు శ్రీరిగి సంసారములో జన్మకు రాలేదాయని వ్రాసిరి గాని యవిద్యచేత జన్మలకు రాలేదు భగవంతుడు ధర్మసంస్థాపనాద్యధాములకై జన్మించి నటుల జయవిజయులు శాపాదినిమిత్తాంతరముచే జన్మకు వచ్చుట యవిద్యచేగాదు గాన పునరావృత్తియన గూడదు.

భక్తులకు ధ్యానకాలములో పరమేశ్వరుడు సాక్షాత్కరించబడునెడ నది విధురపరిభావిత కామిని సాక్షాత్కారవద ప్రమాణమని వ్యాఖ్యాతలును యజ్వశాస్త్రీగారును వ్రాసిరి యెట్టి చార్యక నిశ్చయమో జూడుడి స్వతస్సిద్ధమైన వస్తువు అవిద్యాంధకారాదులచే నావృతమై ధ్యానాదిసాధనములచేత - అపిసంరాధనే ప్రత్యక్షమైన మానాభ్యాం అను న్న్యాయనూత్ర ప్రకారము సాక్షాత్కరించబడిన పరమాధాము విధురపరిభావితకామిని సాక్షాత్కారము వంటిదని దలంచువారికి శ్రేయస్సు గలుగునా మోహనమారణాది ప్రయోజనాధామై కల్పించబడిన కృష్ణదంతం కృష్ణవాససం కరాళవక్త్ర మిత్యాది రూపములుగూడ బుద్ధిపూర్వ కల్పితములు శాస్త్రకల్పితములునై భ్రాంతికల్పితములు గానందున మిథ్యగా బోవుగదా స్వతస్సిద్ధమై పరమాధా సత్యమైన పరమాత్మ రూపము లెటుల మిథ్యయగును.

యాజ్ఞకి నారాయణమని జెప్పబడు నుపనిషత్తులో పరమా

త్వయోక్త గుణప్రధాన రూపములు భక్తులకు పాస్యమైనటుల వేరు వేరుగా జెప్పబడియున్నవి.

౧ పురుషస్య విద్యసహస్రాక్షస్య మహాదేవస్య ధీమహీయని పురుషనూక్తాదులలో జెప్పబడిన యద్వితీయమగు ప్రధాన మూర్తి జెప్పబడియె.

౨ తత్పురుషాయ విద్యహేమహాదేవాయ ధీమహీయని లయక త్తయగు రుద్రరూపము జెప్పబడినది.

౩ వక్రతుండాయధీమహి - చక్రతుండాయధీమహి - మహానే నాయధీమహి యని గణపతి నంది షణ్ముఖులు పాస్యలని జెప్పబడె.

౪ వేదాత్మనాయ విద్యహేయని సృష్ట్యధిదైవమగు బ్రహ్మధ్యేయమని జెప్పబడియె.

౫ నారాయణాయ విద్యహేయని పాలనక్రియాధి దైవమగు విష్ణువు పాస్యడని జెప్పబడియె.

౬ వజ్రసఖాయవిద్యహే - భాస్కరాయవిద్యహే - వైశ్వానరాయవిద్యహే - కాత్యాయనాయవిద్యహే - యసి నృసింహ సూర్యాగ్నిదుర్గాలు పాస్యలని జెప్పబడె.

ఈ మూర్తులన్నియు స్వతస్సిద్ధములై భ్యేయములై తారకములై యున్నటుల శ్రుతి జెప్పుచుండ పరమాత్మకు సవిశేషరూపమే తాత్వికమై లేదని మన భాష్యకారాదులు బోధించిన వ్యుత్పత్తి యెంత ప్రమాణమైనదో జూడుడి - శ్రు - ఆకాశోహవై నామ నామ రూప యోనిర్వహితా - తేయదం తరాతద్భవ్మా వేదాహమేతం పురుషం మహంతం ఆదిత్యవణంత మసస్తుపారే - సర్వాణి రూపాణి విచిత్ర్య ధీరః నామానికృత్యా యని శ్రుతులలో తమస్సుకు పరమైన పురుషుడును ఆయనచే నిర్వహించబడిన అనగా చేతితములైన నామరూపములును సత్యములుగావా - కార్యకారణభేదశ్చ కారకవ్యావృత్తిస్తథా ఉత్పత్తిశ్చ వినాశశ్చ తథైవాధా క్రియాపిచ - నామరూప విభేదశ్చ

సర్వం భ్రాంత్యాప్రసిద్ధతి యని యజ్వళాస్త్రిగా రుదహరించిన పురాణవచన ప్రకారము భ్రాంతి సిద్ధనామ రూపాదులును వెనుక పరమేశ్వరునిచే కల్పించబడిన నామరూపాదులును వొకటేనా సర్వం మిథ్యయనుట యెంతభ్రమో విచారించుడి.

తథావిద్వాన్నామరూపా ద్విముక్తః అనుశ్రుతి విదేహముక్తుడు పరమాత్మలో లీనడగుటచే నుష్ణపునలె విద్యాప్రపంచ గతనామరూపములనుగూడ ననుభవించడని - నూ - స్వాప్యసంపత్కారస్యతరాపేక్షమా విష్కృతంహి - యని న్యాయసూత్రముచే నిణాయించబడియున్నది జీవన్ముక్తుడై తే యవిద్యాప్రపంచగత నామరూపములతో విడువబడును విద్యాప్రపంచగతపారమాధిక నామరూపములతో జీవన్ముక్త విహారము జరుగును తత్త్వజ్ఞునకు దేహపాతానంతరమందు జీవన్ముక్త విహారముండునని - సతతపర్యేతి జ్ఞాన్ క్షీడన్ రమమాణః ఆత్మరతిరాత్మక్షీడ ఆత్మమిధున ఇత్యాదిశ్రుతులు జెప్పుచున్న వింబ్రహ్మసూత్ర ద్వితీయాధ్యాయ తృతీయపాదములో పరమేశ్వర సాక్షాత్స్పృష్ట విద్యాప్రపంచగత భూత భౌతికములయొక్క ఉత్పత్తి లయక్రమ విచారముజేసి యవి సత్యములని నూచింపబడె. చతుర్థపాదములో జీవావిద్యాధ్యస్తములగు భూత భౌతికములు మిథ్యయని నూచించబడియె వాటివిభాగమును బ్రహ్మసూత్ర తాత్పర్యదీపికలోను ప్రభలోను వివరించి యున్నారము.

అధ్యాసభాష్యములో పూర్వప్రమానిరపేక్షముగ నధ్యాసతజ్ఞస్య సంస్కారములు బీజాంకురములవలె ననాదియని సిద్ధాంతపరచి ఉత్తరగ్రంథములో - అంధపరంపరైవైషా అనాదిత్వకల్పనా యని వ్రాసిరి వాసిష్ఠములో - ద్విత్వంస్యకర్మణోర్యస్య బీజాంకురతయానయోః - వివశ్చిత్పశవేతస్మై మహాతేస్తు సదానమః యని నిందించి యున్నాడు

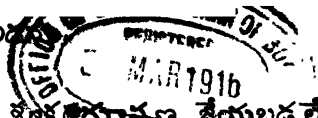
సచ్చబ్రహ్మ్యమ విద్యాశబలం బ్రహ్మ - బ్రహ్మణోఽవ్యక్తమి త్యాది శ్రుతులలో బ్రహ్మశబ్దము పరమాత్మ పరమనిజెప్పి పరమాత్మ

కే యవిద్యను జెప్పి యవిద్యకనాదిత్వమును జెప్పిరి యెంతపొరపాటు జూడుడి పరమాత్మక విద్యసంభవించునా ఆవిద్యభావ పదార్థమును చు ననాదియనిన యనాదిభావమునను నివృత్తి గలుగునా గలిగేయడ ల పరమాత్మకుగూడ నివృత్తి గలుగవలసెగదా - వా-యత్రవేత్తితు జీవత్వం తత్రావిద్యేతితివృత్తి - తత్రసంస్మృతినామ్నాఽయంధత్తైరూపం తథాస్థితం-అనగాప్రతి బింబరూపుడు పాధిమాలిన్యముచేత నెప్పుడు బ్ర హ్మభేదమును మరచి జీవత్వమును ప్రాణధారణ నిమిత్తముచే దలంచు నో అప్పుడతనికి అవిద్యయేర్పడి దానివల్ల సంసారమునే పేరుతో జ న్మమరణాదులను జెందునని జెప్పబడి యున్నది. ఇందుచేత నాయాజీ వులకవిద్య కాదా చిత్కమై గలిగి తత్వజ్ఞానముచే నివర్తించుచుండి యవిద్యాదృష్టిలో నాది గానరాకయుండును అవిద్యగలుగ నప్పుడు ప్రతిబింబులకు విద్యాప్రపంచా నుభవముండ వచ్చును తజ్జన్యప్ర మా సంస్కారముచేత తత్తాంశప్రముషితమై అవిద్యాదశలో నధ్యాస ప్రథమవ్యక్తిగలిగి దానివల్ల సంస్కారము దిగుగ నధ్యాసయు ప్రవా హముగ తత్వజ్ఞానము గలుగువరకు గలుగుచున్నట్లు జెప్పట యుక్త మైనను విద్యాప్రపంచమున పలపించు తాత్పర్యముచేత జెప్పరైరి

అనాదినిధనానిత్యావాగుత్సృష్టా స్వయంభునాయని నిత్యములై న వేదములకు ద్విపరాధా కాలస్థాయి వ్యావహారికత్వమును జెప్పి మి థ్యాత్వమును పర్యవసంప జేసిరి భాష్యకతా జెప్పిన - సర్వాత్మత్వ మితిస్ఫుటీకృతమిదం యస్మాదముష్మింస్తవే యని దక్షిణామూర్త్యప్ర కములో పరమాత్మయొక్క సర్వాత్మత్వమును స్ఫుటముగా 'జెప్పియు న్నామనియు అట్టి స్తోత్రపఠనాదులచే భక్తులకు - సర్వాత్మత్వ మహా విభూతిసహితం స్వాదీశ్వరత్వం స్వతస్సిద్ధ్యేత్ అనగా- సర్వాత్మత్వ వై భవముగల ఈశ్వరసాయుజ్యము సిద్ధించునని జెప్పిన మాటను అచ్చట సత్యమని జెప్పినారా అది సత్యమై సంభవించునా యని యజ్ఞశాస్త్రి గారు స్వయముగా వ్రాసిరి ఇట్టి వాఁకి. సర్వమిథ్యాత్వమును జెప్ప భాష్యము పితథమన్నామని మామీద యాగ్రహమేల

(5)

ప్రభామండము

మా గ్రంథములో నెచ్చటను శంకరాచార్యుల వేదబుద్ధి లేదు బా
గా విమర్శించి జూడుడి మరేమన శంకరుడు కైలాసవాసియే గాన
వారు జెప్పిన యసదర్థములనుగూడ నతిక్రమించరాదని నిబంధ పె
ట్టెను - శ్లో - సదాశివసమారంభం బాదరాయణ మధ్యమాం
అనుపురాతన పాతమును దప్పించి శంకరాచార్య మధ్యమాం అని
కల్పించి పురాణాది ప్రాశస్త్యంవా నిరస్యత ఇతివస్తుగతియనగ
వ్యాసప్రా క్తములగు పురాణభారతభాగవతాదులు ప్రశస్తములుగా
వని అనగ పప్పుభట్లమాటలకింద నిశ్చయించుట వస్తుతత్వమనియు
సవిశేషబ్రహ్మయు తత్సప్తప్రపంచమును మిధ్యయని కుతర్కముల
తో ప్రబలించిన భాష్యానులయందు దోషములను జూపితిమి. అంత
మాత్రముచేత శంకరభక్త్యన్యులితముగాలేదు. కృతతేతాయుగముల
లో గాతమకణాద కపిలాదులు జెప్పిన పరమాణుప్రధానకారణవాద
ములను నిరసించితే వారు మహాఘోషముగా లేదావారికిగల మహత్వము
పోయెనా నదేరితి రెండువేల సంవత్సరములక్రిందట వ్రాయబడిన శాం
కరభాష్యమును దోషములనుబట్టి నిరసించినది తప్పుగాను. శంకరుల
వారు తరకాలమందు బహుస్తోత్రములతో విష్ణుశంకర త్రిపురసుంద
ర్యాది సగుణమూర్తులయందు తమకుగల భక్త్యతిశయమును ఆ స్తిక
త్వమును స్ఫుటముగా జూపిరి. అందువల్ల వారికిగలిగిన లోకపూజ్యత
స్థిరమైయుండనేయున్నదిగాదా. మరేమన శంకరులు ప్రథమవయస్సులో
నే నెక్కిగురువువల్ల సర్వముమిధ్యయను బాదరిమతమును పదిష్టులై
దానియందలి ప్రామాణ్యనిశ్చయముచేత భాష్యములనురచించి తమ
కుగల పాదమనునంతయు వినియోగపరచిరి. ఉత్తరకాలమందు గంగా
ప్రవాహముతో కొట్టుకొనిబాయ్యెడి వస్తువును గ్రహించుటకు శక్తి
లేదనిన స్త్రీవేషముతో పరిమేశ్వరుడు శక్తియను పదార్థ మొకటి
యున్నదాయని యాక్షేపించిన నంతట వెనుకటి నిశ్చయమునుండి మా
రి శివశృక్త్యాయుక్తయది భవతిశక్తః ప్రభవితం ఇత్యాదిబహు సగుణ
స్తోత్రములను రచించుచునటుల గానవచ్చుచున్నది గాని పూర్వమందీ
శ్వరుని మిధ్యగావ్రాసిన భాష్యములు సవరణకాలేదు. అందుచేత వా

టిని వమ్మి కుతకములతో రచించిన గొడబక్కునందీ కల్పతరు పరిమిళాదిగ్రంథములు నేత సర్వజగన్మిథ్యాత్వమునే బోధించుచున్నవి. భగవంతుడుగీతా ౧౨, ౧౩, ౧౭, ౧౮ అధ్యాయములలో నీ బాదకాన్య డులోములమతములను తామసనిశ్చయములని ఆమరసంపత్తియనియు నిందించియున్నాడు జూడుడి. శంకరులు ప్రథమమందు విశ్వేశ్వరునితో నేతంమయాకల్పితం అని యు త్తరమిచ్చినట్లు ఉత్తర కాలములో శివశ్చ క్త్యాయుక్తోయది భవతిశక్తః ప్రభవితృ కథమకృతపుణ్యః ప్రభవతి యనినట్లు ఈ రెంటిని యాలోచించితే ఉత్తర కాలములో వారి నిశ్చయ ము మారిపోయినటుల స్పష్టపడును

పత్వరసామంజస్యాత్ అను సూత్రప్రకారము తటస్థేశ్వరునకు జగత్కారణత్వము నిరసించబడినను శ్లో॥ యోయోయామూతనుం భక్తశ్రద్ధయాచితు మిచ్ఛతి ఇత్యాదిగ్రంథములో భగవంతుడు పరిచ్ఛిన్నదేవతల నారాధించువారికి పరిచ్ఛిన్నఫలమే సిద్ధించినను మిథ్యాత్వబుద్ధితేక సత్యతానిశ్చయమునుబట్టిచేత క్రమముగా జ్ఞానప్రాప్తు లగుదురనియు సర్వము మిథ్యయను తామసులకు నచత్రప్రేత్యనోఇహ అనగా నిహపరములలో మిథ్యాత్వబుద్ధితో జేసిన కర్మము భక్తియు నిష్కలములని దూషించియున్నాడు. బాగా నాలోచించుడి.

గాన ముముక్షువులయినను కాకపోయినను ఆస్తికులందరు ఈశ్వరమిథ్యాత్వమును స్వప్నముగోనయిన దలచక ననన్యభక్తిజేసి కర్మ ఫలాపరాధులచేత నుధ్యాననిష్ఠులచేతను శ్రవణాదిప్రయత్నములచేతను పురుషార్థులుగమృది మహిమపదేశము.

అధ్యారోపపవాదాభ్యాంనిష్ప్రపంచంప్రపంచ్యతేయనుశ్రుతివాక్యము అవిద్యాప్రపంచముకే అధ్యారోపమును అపవాదనుజెప్పుచున్నదిగాని విద్యాప్రపంచముకుగాదు విద్యాప్రపంచము ఆపేగుతో బోధకై జెప్పుటగాని యచ్చట ప్రపంచశబ్దమే ప్రవతించదు. బ్రహ్మయనియే శ్రుతిస్మృతులలో సర్వత్రజెప్పుబడును. దానికి అపవాదసంభవించదుగదా మమయోనిర్మవాదృహ్మయని సర్వంఖిల్విదంబ్రహ్మ పు

రుషవేదగం సర్వం అని ప్రయోగములజూడుడి. విద్యాప్రపంచము బ్రహ్మకార్యమగుటచే బ్రహ్మభిన్నమే మృత్తికేత్యేవసత్యం అనగా ఘటశరావాదులను మృత్తికయని వ్యవహరించుట సత్యమైనదన్నటుల సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మతజ్జలానితీశాంత ఉపాసీతయని జెప్పబడుచున్నది.

గాన కొంచెము పుస్త్యత్తిగలబుద్ధిచేత పదపదార్థజ్ఞుని బోధన హాయముతో ఉపనిషదర్థమును పురాణాదులను దెలుసుకొని శ్రద్ధా భక్తులతో సవిశేషనిర్విశేషో భయరూపము పరమార్థ సత్యమని నమ్మి పరమాత్మను భజించుడి. అట్లుగాక బహుశా స్త్రుములు జడువనిది మోక్షముసిద్ధించదని భ్రమించకుడి శ్లో॥ అన్యథా శాస్త్రగ్రతేః ఘటు తతాంభవతామిహ . భవత్యకృత్రి మాజ్ఞానాం కల్లే పరిపనివృత్తిః అని వాసిష్ఠములో దూషించబడియున్నది.

సంసారతారకమైన జ్ఞానము భగవద్గీతలలో జెప్పిన యమానిత్వ మదంభిత్వమహిం సాత్వంతిరాజవ మిత్యాదిలక్షణమేగాని శాస్త్ర పాండిత్యమాత్రము గాదు.

జ్ఞేయమైన పరతత్వము జ్ఞేయంయ త్తత్వవత్సోమియద్ జ్ఞాత్వా ౭మృతమశ్నుతే అనాదిమత్పరంబ్రహ్మ నసత్తన్నాసదుచ్యతే - సర్వ తః పాణిపాదంతత్సర్వతోక్షి శిరోముఖం అని శ్రు - ఏతద్వైతదక్ష రంగాగిశ్రాహ్మణా అభివదంత్య క్థూలమనన్వప్రాప్తం - నతదశ్నా తికించన - నతదశ్నాతికశ్చన - ఏతస్యవాలక్షరస్య ప్రశాసనేగాగిశ్ర నూర్యాచంద్రమ సౌ-ద్యావాపృథివ్యా విధృతౌతివృత ఇత్యాదిశ్రుతు లు స్మృతులు జెప్పిన సవిశేషనిర్విశేషోభయరూపముగాని కేవల కూటస్థరూపమేగాదు. సవిశేషరూపమెన్నటికిని మిథ్యగాబోదు.

జ్ఞానసాధనమును గీతాప్రథమమట్కములో జెప్పినరీతుగా ఫల త్యాగపూర్వకస్వ స్వపర్యాశ్రమోచితకర్మ యుధ్యాననివృత్తయు పరమేశ్వరభక్తియుగాని బ్రహ్మచర్యమునుండి సన్యసించుటగాదు. ఈశ్వరుని మిథ్యయని కుతర్కములనేచుకటయునుగాదు.

ముక్తియనగఁ అవిద్యలోనుగచి వెడలి శుద్ధసత్వవికాసకాలము
లో సర్వవిజ్ఞానయుగపత్సర్వకామావాప్తుఁడు సత్యకాముఁడు సత్యసం
కల్పుడగుటయు సత్యసంకోచకాలములో నిర్గుణబిష్కయకూటస్థ
బ్రహ్మమాత్రుడై యుండుటయుగాని కేవల కూటస్థమాత్రముగాదు.
గాన సర్వమనవద్యం

శ్లో॥ నమో స్త్వనంతాయ సహస్రమూర్తయే సహస్రపాదాక్షి
శ్చిరోరుభాహవే - సహస్రనామ్న పురుషాయశాశ్వతేసహస్ర
కోటియుగధారిణేనమః.

ఇతి శ్రీమత్పరిమహాస పరివాజకాచార్య శ్రీమత్సదానంద
తీర్థశిష్య శ్రీమద్వ్యాస ప్రసాదాసాదితత్త్వ
నిశ్చయ శ్రీ అద్వైతానంద తీర్థ
విరచితం ప్రభామండనం

స మా పం .

ఓం తత్సత్ .

శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః

శ్రీమద్గురుభ్యోనమోనమః

ఓం నమః పరమాత్మనే

దీ పి కా మం డ న ము.

ఓం నమో స్త్వనంతాయ సహస్రమూర్తయే సహస్రపాదాక్షి శిరోరుబాహవే । సహస్రనామ్నే పురుషాయ శాశ్వతే సహస్రకోటి యుగధారిణేనమః॥ ౧॥

దీపికాఖండనాభాసం గురునాథసుధీరితం । నివార్యసత్ప్రక్రియ యాతస్మండనమిహోచ్చతే॥ ౨॥

సుజనులారా !

కొద్దికాలమునుంచి పరమేశ్వర ప్రేరణబలముగా గలిగి లోకో పకారముకై సంస్కృతభాషలో మాచే రచియింపబడిన గ్రంథములు.

౧ పంచోపనిషత్తాత్పర్య దీపిక అద్వైతానందల హరియను రెండవనామ గలది.

౨ తైత్తిరీయక తాత్పర్యదీపిక

౩ ఛాందోగ్యపఠప్రపాతక తాత్పర్యదీపిక

౪ బ్రహ్మసూత్ర తాత్పర్యదీపిక

౫ శ్రీ భగవద్గీతా తాత్పర్యదీపిక

౬ బ్రహ్మసూత్ర తాత్పర్యదీపికాప్రథ

౭ ప్రభామండనము

ఇటుల గ్రంథసప్తకము రచింపబడి యున్నది.

వీటివలన జనులకు గలిగెడి యుపకారమెట్టిదనిన ఇదివరకు శ్రీ శంకరాచార్యప్రభృతిశ్రీవిద్యారణ్యస్వామిపర్యంతనవీనగ్రంథ కథల చే రచింపబడిన భాష్యాది గ్రంథములచేతను వారి బోధ ప్రాగల్భ్యముచేతను ఘమారు రెండువేల సంవత్సరముల కాలములో జనుల కందరికి నీశ్వరుడు మిథ్యయనియు ఐశ్వర్యమపురుషాధామనియు సత్కర్మలును ప్రాణాయామాది యోగానిష్ఠయు ఈశ్వరభక్తియు ముముక్షువుల కక్కరలే వనియును బాల్యమునుండి సన్యసించుట ముఖ్యకార్యమనియు పూర్వపక్షి రూపములగు బాదర్యాదులోముల మతప్రకారము నిశ్చయరూఢిగలిగి యున్నయది సగుణరూపము నంగీకరించితే నద్వైతమవిశిష్టావని ప్రతిఘటింపుచు చాలామంది సత్కర్మాదులయెడ శిథిల ప్రయత్నములై యున్నారు.

ఇట్టి దుర్నిశ్చయమునుంచి దొలగించి తత్తద్వర్ణాశ్రమ విహిత సత్కర్మలయెందును సగుణభక్తి మొదలగు వాటియెందును శ్రద్ధగలుగజేయుటే యుపకారము బాదర్యాదులోముల పూర్వపక్షి రూపములగు మతములను శ్రీబాదరాయణ మహాశివ అనగ వేదవ్యాసుల వారు నూత్రముఖముగానే జూపి యున్నారు యెట్టులనిన - నూ - అను స్మృతేర్బాహిః - అనగ పరమాత్మకు సగుణసాకార రూపము భక్తులయొక్క అను స్మరణ వలన గలిగినదిగాన జీవకల్పితము మిథ్యాభూతము.

నూ—కార్యం బాదరి రస్యగత్యుపపత్తేః - అనగా సగుణ సాసకులందరు ను తరమాగణమున కార్యబ్రహ్మ యనగా సమష్టి జీవ లోకమునకే బోవుదురనియు పరబ్రహ్మ నిరాకారిమే గాన నందు లోకములే లేవనియు పరబ్రహ్మలో లోకాదులు భోగములు నున్నవని జెప్పెడి శ్రుతు లధావాదులనగా అప్రమాణములనియు

నూ—అభావం బాదరి రాహష్యేవం - అనగ ముక్తుడు పరబ్రహ్మ లోకములలో దివ్యభోగాసక్తుడగునెడి నెప్పుడు దానికి విము

ఋతు గానేరడు గాన నేభోగములేని విదేహముక్తి లేకనే పోవలసి వచ్చెను భోగములను జెప్పెడి శ్రుతు లధికవాడులని అనగా నప్రమాణములని జెప్పవలెననియు ముముక్షువు కర్మలతో నక్కిరలేక బ్రహ్మచర్యమునుండియే సన్యసించి సదానిగుణ నిష్ఠచేత నిగుణకూటస్థ బ్రహ్మలో గలసి బోవునని బాదరి తాత్పర్యము.

నూ—చితితన్మాత్రేణ తదాత్మకత్వాది త్యైకులోమిః - అనగా చిన్మాత్రుడగు జీవుడు మరణమాత్రముచే చిన్మాత్రమగు బ్రహ్మలోగలసి బోవుటే ముక్తిగాన అంతకుమించిన భోగములెవ్వియు ముక్తున కుండవనియు దీనికి సదాచారమేల సత్కర్మలేల సత్యవచనమేల సన్యాసాదులేలనని యశాడులోమి జెప్పెడి యచలవాదము.

వీరిద్దరును శ్రుతి స్మృతుల కాభాసార్థములను కొంత గ్రహించి శుష్కతర్కములతో పై జెప్పిన మతముల ననాది కాలమునుండి జెప్పవలయుల వాటిని పూర్వపక్షములుగా దీసుకుని బాదరాయణ మహర్షి వాటిని నివారించి స్వసిద్ధాంతమును జూపి యున్నాడు. ఇట్టి బాదరాయణముల మతముల ననుసరించు వారిని భగవంతుడు స్వీయగీత - ౧౬, ౧౭, ౧౮, అధ్యాయములలో - నశౌచనాపి చాచారోన సత్యంతేషు విద్యతే - అసత్యమప్రతిష్ఠంతే జగదాహుర సి శ్వరం ప్రభవంతుగ్రకర్మాణః క్షయాయజగతోఽహితాః ఇత్యాది గ్రంథముతో ఆసురసంపత్తియనియు రాజసతామసశ్రద్ధయనియు బహుదూషణతో నాక్రోశించి యున్నాడు పరిచ్ఛిన్న దేవతలను సత్యమని నమ్మి భజించు వారికి పరిచ్ఛిన్న ఫలములు సిద్ధించినను క్రమముగా పరిపూర్ణభావము గలుగుననియు ఈశ్వరునే మిథ్యయను వారికి - నచత్రేత్యేత్యనో ఇహ - అని నిష్ఫలత్వమును వక్కాణించి యున్నాడు - తం.యథాయథోపాసతే తద్దైవభవతి ఇత్యాది శ్రుతులును ఈశ్వరుని మిథ్యయను వారికి అటులనే ఫలించునని యాక్రోశింపుచున్న వి. పై జెప్పబడిన పూర్వపక్షమతములలో నొకటైన బాదరిమతమును శ్రీశంకరాచార్యులును ఔషులోమి మతమును అనగా నశ్వలమత

మును శివరామదీక్షితులను వారును ఇక్కలి కాలానుగుణముగ రెండువేల సంవత్సరముల ఈ మధ్యకాలములో ప్రబలింపజేసి యున్నారు ఇందువలన శ్రీబాదరాయణ వైదికా ద్వైతసిద్ధాంతము జనులకు మరుగైనది ఇందుచేతనే శ్రీశంకరాచార్యులు - నేశంమయా కల్పితం - అనగా నీశ్వరుని జగత్తును నేనే కల్పించినానని బాదరిమఱాను సారముగ విశ్వేశ్వరునకు వికటముగా నుత్తరమిచ్చుటయు - కార్యం బాదరి: అను పూర్వపక్ష సూత్రమును సిద్ధాంతముగ దీసుకొని - అప్రతీకాం బన్నానయతి యను బాదరాయణ నామాంకిత సిద్ధాంత సూత్రము నధికరణాంతరముగ విఘటింపజేసి చతుర్దాధ్యాయ చతుర్థపాదములో సంకల్పాదేవతత్వచ్ఛతే: ఇత్యాది సూత్రములు కార్యబ్రలోక ప్రాప్తలకణిమాద్యావిద్య కై శ్వర్యమునే జెప్పినవనియు పగ్గబ్రహ్మ నిగుణమేగాన నచట లోకములే లేవనియు జెప్పుచు కార్యబ్రహ్మవై భవముతో శాస్త్రపరిసమాప్తి జేసియున్నాడు భాష్యపారంభములో మంగళాచరణ లేకుండ ననాత్మవాచకమగుటచే నమంగళమగు యుష్మశబ్దమును జేచి సూత్రాసంగతమై యమంగళమైన యధ్యాసను అనగా భ్రాంతి జానమును లక్షణప్రమాణాదులతో సర్వము మిథ్యయని సిద్ధాంత పరుచుటకు వీలుగా గంభీర బహుగ్రంథరచనజేసి యున్నాడు భాష్యమధ్య గ్రంథములోగూడ పరమాత్మ స్వరూపము ద్వివిధమని జెప్పెడి శ్రుతి సూత్రములకు నిర్విశేష మొకటే పరమార్థ సత్యమనియు తదితరమంతయు మిథ్యయని యసంగతార్థములనే వ్రాసి యున్నారు.

బాదరాయణసిద్ధాంత మెట్లులనిన జూపెదము—సూ॥ అవస్థితేరితి కాశక్యత్వః - అనగా పరమాత్మసాకార నిరాకారో భయరూపముగా సర్వదా సత్యమై సత్యమైయున్నాడని కాశక్యత్వాన్నిచార్య సిద్ధాంతమని సూత్రకర్త స్వీకరించియున్నాడు. సూ- అప్రతీకాలంబనాన్నయతి బాదరాయణఉభయధా అదోపాత్తత్వత్వశ్చ అనగా అహంగ్రహాపాపకులను విద్యుల్లోకమునుంచి పరమేశ్వరుడు తన విద్యాప్రపంచములోకి ఉద్ధరించుకొనుననియు ప్రతీకాద్యుపాసకులు కార్యబ్ర

హ్యలోకముకు బోయి క్రమముగా ముక్తులగుదురనియు సోపపత్తికముగా సిద్ధాంతసూత్రములో తమపేరును జేర్చి వక్కాణించియున్నాడు.

సో — ఏవమప్యపన్యాసాత్పూర్వభావాద విరోధం బాదరాయణః - అనగా బ్రహ్మనిరాకారమై యున్నదనియు సాకారమైయున్నదనియు రెండురూపములను శ్రుతులే జెప్పుచున్నవి. సాకారరూపములో జీవావిద్యచే నారోపించబడిన జడదృశ్యదుఃఖాదిరూపము తత్వజ్ఞానముచే బాధితమైనను పరమేశ్వరనిరభి సంధిక్షణకామనాది సిద్ధాపంచీకృతచిన్మయ విశ్వరూపము అబాధితమైయుండెగాన బ్రహ్మప్రాప్తిరూపముక్తియు జీవన్ముక్తియని విదేహముక్తియని రెండువిధములగుటలో విరోధమేమాత్రము లేదనియు.

సూ — ద్వాదశాహవదుభయవిధం బాదరాయణోఽతః - అనగా ద్వాదశాహక్రతువు అహినరూపము సత్రరూపముగా రెండువిధములయినటుల ముక్తి సవిశేషనిర్విశేష భయరూపముగా వచ్చుననియు అందుకు పరమాత్మ రెండురూపములుగా నుండుటే కారణమనియు ఈ రెండుసూత్రములు సిద్ధాంతరూపములని వాటిలో స్వనామమును జేర్చి వక్కాణించియున్నాడు. అనగా పరమాత్మసాకార నిరాకారో భయరూపుడై యున్నాడనియు అందుచేత ముక్తిగూడ సవిశేషరూపమని నిర్విశేషరూపమని రెండువిధములని సిద్ధాంతతాత్పర్యము.

ప్రకృతములో తెనాలి వాస్తవ్యుడగు గురునాథశాస్త్రిపై మాగ్రంధములను అనగా బ్రహ్మసూత్రతాత్పర్య దీపిక మొదలగు దీపికలను సాంప్రదాయకాధికములను వదలి స్వమనీషీకానుసారముగ వ్రాసితిమనియు అందుచే నప్రమాణములనియు యఃకశ్చనయతి వ్రాసిన యధికములనియు ప్రమాణము లగునాయని దూషించి యాక్రోశించుచు నాయాశ్రుతులకును వాసిస్తాదిశ్లోకములకును వాటివ్యాఖ్యానములను పూర్వోత్తరసందర్భమును జూపి తమరు జెప్పినవి సాంప్రదాయకాధికములని మేము వ్రాసినవన్ని యసంగతములని వ్రాసె.

బందిపోటు వచ్చుచున్నదనిన రాకుండ మడిబట్ట నడ్డుగట్టెదన న్నట్టుల నున్నది.

ఈ మధ్యకాలములో భాష్యకారాదులు మైజెప్పిన పూర్వపక్ష మతానుసారముగ వ్రాసిన యర్థములే సాంప్రదాయికములనుట స్థిరముగా నేరదు. అంతకుపూర్వము ఋషి సంచారముగల కాలములో పారంపర్యసత్సంప్రదాయములను దెలసుకుని సర్వజ్ఞులై బోధాయన ద్రవిడాచార్యాదులు వ్రాసిన సదర్థములు లేకపోవునా. వారినిపండితం మన్యులని జౌపనిపదంమనుష్యులని ఉపాసనాలుబులని పండితాపశదులనియు పరోక్షములో దూషించి భాష్యకారాదుల సంగతార్థములను వ్రాసినంతమాత్రమున నవి సత్సాంప్రదాయికములగునా కూలంకషవిమర్శలో నాభాసలై గాకపోవునా అట్లు క్రమముగా జూపెదము సావధానులై దెలియుడి. సజ్జనులారా ఈవిషయములో నట్టి తరళతో పనిపత్తులర్థవాదలంఛామనియు వాసిష్ఠము కవిత్యమంఛామని కొందరు పండితులు జెప్పుచుండిరి. బాలస్వామియను నెకనవీనుడు భాగవతము శ్రీ శూద్రాదులకై యేర్పడినదనియు శ్రీ నారాయణతీర్థుల శ్రమ భ్రష్టులనియు వ్రాసిముద్రించినటులుండె. వీరందరూ శాంకరమత నిర్వాహకులేగదా అటులగాకుండ నీగురునాథశాస్త్రి వాసిష్ఠమును త్రిపాద్విభూతినారాయణమును ప్రమాణముగా నంగీకరించి యాగ్రగర్థములను సాకల్యముగా కొంత పరిశీలించి తద్వ్యాఖ్యానానురోధముకు లోబడి వారుజూపిన వ్యుత్పత్తినాథారము జేసుకుని ఆయావాక్యములకుభిన్న తాత్పర్యమును నిశ్చయించుకుని మేము వ్రాసినయర్థముల సంగతములనిజెప్పె అంతమాత్రముతోన సంగతములుగాబోవు గాని యాక్షేపసమాధానములలో తత్త్వముబైలుబడి లోకోపకారమగును విద్యావిద్యాప్రపంచ విభాగమేలేదని కొందరును పరమేశ్వరునకు సాకారనిరాకార రూపద్వయమే లేదురూపద్వయము జెప్పితేన ద్వైత భంగమని కొందరు.

జీవులకు బ్రహ్మమయభ్రాంతిమయజన్మలు రెండున్న వాయని కొందరు.

మూర్తిలోగూడ భోగముండునా విద్యాప్రపంచములోగూడ కుక్కలు, కోళ్ళు ఉండునాయని కొందరును విప్రతిపన్నులగుచుండిరి.

అటుల విప్రతపత్తిజేయక గురునాథశాస్త్రి మహా నారాయణాదిసంగ్రహ తాత్పర్యమును కొంతవివరించి తనకుగల యాస్తికతను బైలుపరిచె. అందుచేత పైవారిశంకలన్నియు సమసింపును. మాకదే గొప్పలాభము.

గురునాథశాస్త్రి చతుస్సూత్రీతాత్పర్యవిమర్శలో నుదహరించిన విషయములలో.

1, 2 విషయములు శ్రీమచ్ఛంకరాచార్య తచ్ఛిష్యవిషయక ప్రశంసతత్త్వరాణ ప్రసిద్ధమనిన యంశములు మేము తచ్ఛిష్యపరంపరలో వారి నారాధించుచున్న వారమే గాన కాదనముగాని పురాణాది ప్రాశస్త్యం వానిరస్యత ఇతివస్తుగతిః అని మనవారు వ్రాసినందుకు చింతించెదము మతాంతరులు వీటిని ప్రక్షిప్తములని యనకమానరు. అందుకు చింతించవనిలేదు. రెండువేల సువత్సరములనుంచి వారిప్రభావమానేతుహిమాచలము వ్యాపించి స్థిరమైయున్నదాని నొకరు కాదన్నమాత్రముచే చెదిరిపోవునా.

శ్రౌతస్మృత్య ప్రతిష్ఠాధానం భక్తానాం హితకామ్యయా అను పురాణవచనముకు విరుద్ధముగా నజ్ఞులకును కామకులకే కర్మలుగాని ముముక్షువులకును జ్ఞానులకు కర్మలుపనిలేదని శుష్కయుక్తులతో బాహటముగా వ్రాసినందుకు గారణమేమని చింతించెదము. సన్యాసమును ముందుగా కలిపిషిద్ధములలో జేర్చి మరల కొంతకాలము జరుగవచ్చునని ఋషులచే ననుజ్ఞామాత్ర మివ్వబడియున్నస్థితిలో అనన్యగతికురాలగు తల్లిని మధ్యపెట్టి సంతతివిచ్ఛేదముజేసి బ్రహ్మచర్యమానుంచి సన్యసించినది. బాదిరిమతావలంబనముచేతనేగదా మాతృదేవోభవనమాతః పరదైవతం - ప్రజాతంత్రుంమాన్యవత్సేవ్యతీః ఇత్యాదిశాస్త్రము బ్రహ్మచర్యమునుండి సన్యాసమును జెప్పలేదుగదాయనియు తల్లి జీవితకాలమంతయు గడచినరీతి చరమదశగడువదా వీరు సన్యా

నులై యుండి అట్టిచరమకార్యముకు ఘటించుటొందుకని చింతించెదము
ఇవియన్నియు సీశ్వరవిలాసములే యగునా, గురునాథశాస్త్రి మా
గ్రంథములలో శంకరదూషణ ఉత్తరోత్తరమధికముగా చేయబడినటు
ల వ్రాసెగాని మేము శంకరదూషణ యేమాత్రము జేసియుండలేదు.
భాష్యత్రయములో కోవ పుటలను జూపుట శంకరదూషణ కానేరదు.

శివం విష్ణుం గణపతిం సూర్యం దేవించభైరవం ఇత్యాదిపురాణ
శ్లోకములతో శంకరులు పణ్ణతస్థాపన జేసినందుకు.

యాజ్ఞికనారాయణోపనిషత్తులో

౧ పురుషస్యవిద్యసహస్రాక్షస్య మహాదేవస్య ధీమహితస్మీ
రుద్రః ప్రచోదయాత్ అని పురుషసూక్తాది ప్రతిపాదిత పరమప్రధాన
సర్వాత్మక పరమేశ్వరోపాసనయు.

౨ తత్పురుషాయవిద్యహే మహాదేవాయధీ మహితస్మీరుద్రః
ప్రబోదయాత్ ఇత్యాది గుణమూర్తులయొక్క ఉపాసనయనావశ్యక
మని జెప్పియున్నది వాటి నేస్తాపించియున్నాడు. గాని ఇట్టివారు భాష్య
ములో నిర్గుణకూటస్థమొకటే సత్యము తదితరసవిశేషమంతయు మిథ్య
యని శ్రుతిసూత్రముల కథనముల నేలకల్పించిని చింతించితిమి. పది
తైవపురాణములను నాలుగు వైష్ణవపురాణములను ఆదిత్యాదిపురాణ
ములను పదునెనిమిదిటిని రచించిన బాదరాయణులకు శివవిష్ణ్వాది
మూర్తులు మిథ్యయని తాత్పర్యము కాదుగదా.

అఖండానందసర్వస్వంమహా ఖండేందుశేఖరం జ్యోతిస్తదౌప
నిషదంసచ్చిత్తుఖముమాసఖం - అని గురునాథశాస్త్రిచే గ్రంథారం
భములో స్మరించబడిన మూర్తి రమాధానసత్యమగునా కాదాయ
నిన మణిప్రభామణిభ్రాంతిః అని విద్యారణ్యస్వామి జెప్పిన వచనమును
బట్టి నాగరికముగముందు మిథ్యయని నూచించబోవుచుండే జూచుడి.
భాష్యకర్తభాష్యత్రయములో వ్రాసిన దురుక్తములు మేమువ్రాసిన
దీపికలలో సహజీకబుద్ధిచే జూచువారికి తెల్లమిగాగలవు.

ఈశ్వరావతారులైన శంకరులిటుల నేలవ్రాసిరని విచారించగా ప్రథమవయస్సు ముఖ్యకారణమై యున్నటుల దోచవచ్చె ఉత్తరవ యస్సులో బాధకము గనుపడినకాలములో శివశ్చక్తాయుక్తోయది భ వతిశక్తః ప్రభవితం లక్ష్మీనృసింహము మదేహికరావలంబం దక్షిణా మూర్తిఃమీడే సర్వాత్మత్వమిస్సృటికృతమిదం సర్వాత్మత్వమహావిభూ తిసహితం స్యాదీశ్వరత్వంస్వతః - నిరాకారం క్వాపిక్వచిదపిచసాకార మమలంబిజంజైవం రూపం ఇత్యాది బహుస్తోత్రములలో శంకరాచార్యులే పరమాత్మకు సవిశేషనిర్విశేషోభయరూపమునుజెప్పి బహుప్ర పత్తిజేసెగదా సేశంమయాకల్పితం అన్నమాటకును ప్రణంతుం స్తో తుంవాకధనుకృతపుణ్యః ప్రభవతి అనినమాటకును గలవై లక్షణ్య ము నాలోచించుడి. ఇటులవ్రాముటకు మనివేరే కారణములేమియుం డునని విచారించగా వృద్ధబ్రాహ్మణవేషముతో సన్నిధినిచ్చిన వ్యాసు లవారినిన్ని చండాళవేషముతో సన్నిధినిచ్చిన విశ్వేశ్వరుని శంకరులు దెలియజాలకపోయిరని పదునెనిమిది పర్యాయములు సూత్రసంహితను జూచి భాష్యములను రచించిరినియు మనవారు జెప్పిన మాటలచేత శంకరులకు అజ్ఞానము రాగద్వేషములు పరతంత్రప్రజ్ఞతా గలిగియున్న టుల దెలియవచ్చినదనిన శంకరదూషణ జేసేసటులనగునా అగునెడ నట్టివచనముల నిర్మించినవారిదా వాటితాత్పర్యమును గనుపెట్టినమా దావిచారించుడి,

దోషములను జూపునప్పుడు కుళ్లు గుమ్మడికాయ విధముగను అపార్థకములను యుక్తియుక్తముగ బోధించునప్పుడు గోముఖవ్యా ఘ్రముగను వఱించు వారికి సమర్థకముండదు గురునాథశాస్త్రి త్రి పాద్విభూతి మహానారాయణమును బాగా విమర్శించి అధ్యాయాప్త కముకును సంక్షేపతాత్పర్యమును జూపి అందులో విద్యా విద్యా ప్ర పంచ విభాగమున్నదని జెప్పి మేము దాని ప్రకారము పాదచతుష్టయ మును జెప్పక వేరు విధముగా జెప్పితిమని యాక్షిపించె

శ్రుతులలో ఒకచోట నిగుణకూటస్థ రూపమును త్రిపాద్వి భూతిగాను సగుణసవిశేష విద్యాప్రపంచము నేకపాద్విభూతిగాను

ఈ మహానారాయణములో నిగూఢరూపమును జెప్పకుండా త్రిపాద్విభూతి విద్యాప్రపంచమని యవిద్యాప్రపంచ మేకపాద్విభూతి యని ఏకపాద్విభూతిలోనే యవిద్య యున్నదని త్రిపాద్విభూతిలో లేదని ఇది అనగా విద్యాప్రపంచము పరమాధానత్యమని ఇచ్చట సావ యవత్వాది దోషములు జెప్పరాదని జెప్పినటుల తానే వ్రాసె

మరియొక శ్రుతిలో పరమాత్మకు చరాచర పదార్థములు రూపద్వయమని జెప్పియున్నది

అన్యత్ర - మూర్తామూర్తములు రూపద్వయమని జెప్పబడి యున్నది.

మరియొక శ్రుతి పరమాత్మచే బుద్ధిపూర్వకముగ తనయందు మృదాదులయందు ఘటాదులనువలె కల్పించుకున్న విద్యాప్రపంచము పరమాధాన సత్యమొక రూపమనియు దానియందు సమష్టివ్యష్టి జీవ వేషముతో భ్రాంతిచేత రజ్జువుయందు సర్పమునువలె కల్పించుకున్న యవిద్యాప్రపంచమొక రూపమనియు - ద్వేషావబ్రహ్మణోరూపే ఇ త్యాది శ్రుతుల బోధించి భ్రాంతి సిద్ధమును బాధించి సర్వాత్మకమగు సవిశేష నిర్విశేషోభయరూపము భ్రాంతి సిద్ధముగాక బుద్ధిపూర్వకమై నందున పరమాధాన సత్యమని పరిశేషింపు చున్నది. వాటిలో నిగూ ణకూటస్థ రూపమును త్రిపాద్విభూతిగను సగుణసవిశేషరూపము నేక పాద్విభూతిగను మేము జెప్పనప్పుడు పిద్యా విద్యా ప్రపంచములు రెండున్న వాయను శంకకు మహానారాయణాదులలో జెప్పియున్నవని వ్రాసినది యాక్షేపాహామగునా.

గురునాథశాస్త్రి - ఏవమత్రసర్వసం ప్రతిపన్నే భగవత్పాదీ యావతాశే - శాస్త్రసిద్ధాంతే కశ్చనాన్వైతానంద తీర్థవామా-అ ని వ్రాసెగాని సర్వసం ప్రతిపత్తిని జూపలేదుగదా సవ్యాఖ్యాన భా వ్యమును వైశ్వానర ప్రీతిజేసి నవారును మతాంతరములకు జేరినవారు ను సంప్రతిపత్తి జేయలేదుగదా

గురునాథశాస్త్రి మహానారాయణ తాత్పర్యమును వివరించిన దానిలో.

ప్రథమాధ్యాయములో పాదచతుష్టయమును జూపి అవిద్యా పాదమందే మూలావిద్యా విలాసమనియు తక్కిన మూడు పాదముల యెంద విద్యాసంపర్కములేక బ్రహ్మరూపమై పరమాధర్మ సత్యమై యున్నదనియు.

రెండవ అధ్యాయములో పాదత్రయాత్మక బ్రహ్మసాకారమై సావయవమైతేయ నిత్యముగాదా యను శంకకు సాకారము సోపాధిక మని నిరుపాధికమని రెండు విధము లున్నది అందులో సోపాధిక మవిద్యాప్రపంచమే దానియెందే సావయవమని అనిత్యమని శంకలుగాని నిరుపాధికసాకార విద్యాప్రపంచమం దీ శంకలు జెల్లవనియు చిదున్నేష నిమేషములచే మూలావిద్యా వ్యక్తాదు లావిభావించుచు తిరోధానమగుచుండు ననియు.

మూడవ అధ్యాయములో ప్రపంచము విద్యాప్రపంచమని అవిద్యాప్రపంచమని రెండు విధములు పూర్వోక్తపాదత్రయాత్మక విద్యాప్రపంచము చిన్మయముగాన పరమాధర్మ సత్యమనియు అవిద్యా ప్రపంచ మవిద్యాధీనమైన యావిభావన తిరోభావములచేత ననిత్యమనియు

నూలాభిమానియగు విఠట్టుకు నూక్కురూ పుడైన హిరణ్యగర్భునిలోను నతనికి కారణమగు నవ్యక్తములోను సర్వజీవవర్గాల హితముగల యమనియ అట్టి స్థితిలయములకుగల కాలపరిమాణమును జెప్పి అవ్యక్తము త్రిపాద్రూపంలో లయించుననియు అట్టి త్రిపాద్రూపాత్మకు మాయోపాధివశముచేత సగుణపరిచ్ఛిన్నాది ప్రతీతియు ఉపాధిలయములో నిగుణనిరవయవాది రూపముగ పరిశేషించుటయు జెప్ప బడినదని వ్రాసె అది యంతయు వాస్తవమేగాని త్రిపాద్విభూతివలె విద్యాప్రపంచాత్మనియన్న చోట (నిర్వికేషేబ్రహ్మణి) యన్నమాట

యును మూలావిద్యా మాయయోరభేదాభిప్రాయేణ అన్నమాటయు శ్రుతిలో జెప్పినవి గావు. వీరు కల్పించినవి.

నాలుగవ అధ్యాయములో నిర్విశేష చిన్మాత్రబ్రహ్మ విదేహ ముక్తిలో పరిశేషించునది (బ్రహ్మణః పాదచప్తయమతి శుద్ధంభవతి నిర్విశేషం భవతి) అని జెప్పబడి యున్నది నిర్విశేషమే తమసః పరస్త నమని జెప్పలేదు. వీరు కల్పించిరి.

పంచమాధ్యాయములో వహ్నికాలారంభములో కప్పలు పుట్టిన చందమున ఉన్నేషకాలములో తిరుగ అవిద్య ఉదయించి జన్మాంతర దుష్కర్మవాసనలచే వారికి సంసారాను సరణమనియు సాధుసంగ మసద్గురు కరుణాకటాక్షము వలన భగవద్భక్తి ధ్యానాదులయెడ శ్రగలిగి అందువలన హృదయగ్రంథిభేదమై భగవత్సాక్షాత్కారమగుననియు దేహపసాన కాలములో మూర్ధాన్యనాడితో బయలు వెళ్లి లింగ శరీరముతో అర్చిరాది మార్గమున ఆయాపుణ్యలోక దర్శనమై విరజాతరణానంతరమందు లింగదేహ భంగమై విద్యాప్రపంచములో విరాట్కై వల్య ప్రాప్తులగుదురని.

షష్ఠాధ్యాయములో - విష్ణుమాయావిలసితా నంతకోటిబ్రహ్మాండాంతర్బాహిః ప్రపంచరహస్య విజ్ఞాన పూర్వకముగా ముక్తులకు మహావిరాట్పద ప్రాప్తియై బ్రహ్మవిద్యా వైకుంఠాది వివిధవైకుంఠ విలాసమును అచ్చటనుండెడి వారిచే వీరికి మోక్షసామ్రాజ్య పట్టాభిషేకము జెప్పబడినదని

సప్తమాధ్యాయములో 'మహానారాయణ యంత్రము సవిస్తరముగా జెప్పబడి అచ్చట చిదానందమయ ప్రాకార ప్రాసాద విమానాద్యంతర పదార్థములను జెప్పి దాని కణికాకామధ్యము నధిష్టించి యందు ఆత్మస్వరూపుడగు త్రిపాఢ్యభూతి నాయకుఁ అద్వైత పరమానంద రూపునిగా ధ్యానించుమని జెప్పియున్నదని

అష్టమాధ్యాయములో సువణాము కటకముకుటాద్యాకార భేదమైన టుల జలము తరంగబుద్బుదాది భేదమై విలసించినటుల నద్వయబ్రహ్మకు వెనుక జెప్పిన ప్రాకారాది భేదము జెప్పబడెగాని వస్తుస్వరూపములో అట్టి భేదము లేదని బ్రహ్మవిద్య సమాప్తి జేయబడినదనియు

ఇదిగాక వెనుక జెప్పిన ద్వితీయాధ్యాయములో సాకారము సోపాధికమని నిగుపాధికమని రెండువిధములనియు ఆవిద్యకమైన నిఖిల కార్య కారణజాలము అవిద్యాపాదములోనే ననియు విద్యాపాదములో లేదనియు అవిద్యోపాధి సాకారమంతయు సావయవమేననియు అందుచేత ననశ్యముగాన నిత్యమేయగు ననియు నిగుపాధికసాకారము బ్రహ్మవిద్యా సాకారమనియు ఆనందసాకారమనియు ఉభయాత్మకసాకారమనియు ముత్తైరంగులనియు గుట్టి త్రివిధసాకారము మరల ద్వివిధముగా నిత్యసాకారమనియు ముక్తసాకారమని యగుననియు అందులో నిత్యసాకార సూద్యుతములు లేని శాశ్వతమనియు ఉపాసనచే ముక్తికి పోయిన వారికి ముక్తసాకారమనియు అందుచేత పరబ్రహ్మకు సాకార నిరాకారములు పరమార్థముగా స్వభావసిద్ధములని గూడజెప్పియున్నదనియు.

తృతీయాధ్యాయములో ప్రపంచము విద్యాప్రపంచమని యవిద్యాప్రపంచమని రెండువిధములు. అందులో విద్యాప్రపంచముకు నిత్యానందచిద్విలాసాత్మకమగుటచే నిత్యత్వము సిద్ధమేననియు అష్టమాధ్యాయములో శుద్ధమైన సువణాముకుకటక ముకుటాగదాది భేదమువలె అద్వైతపరమానంద లక్షణబ్రహ్మనైన నాకు భ్వేతమంతయు ఉపపన్నమేయగును. నాస్వరూపమేయగునని జెప్పియున్నటుల గురునాథశాస్త్రీ వ్రాసి ఉపనిషత్తుకంతయు నిష్కృష్టతాత్పర్యమును ఉపక్రమోప సంహారముల నాలోచించగా బ్రహ్మకు సాకారనిరాకారత్వములు స్వాభావికములైనను సువణాముయొక్క కటకముకుటాద్యాకార విలాసము విలాసిజనమనోరంజనార్థమైనటుల ఉపాసకుల ననుగ్రహించుట తాత్పర్యచేత అనగా మాయేక్షణాది లక్షణనిరభిసంధి

సంకల్పముచేత నిరాకారస్వరూపముకంటె భిన్నముగా లక్ష్మీనృసింహ దక్షిణామూర్తి వైభవాదులని జెప్పబడిన నిత్యసాకారవిలాసమును ప్రకాశింపజేయుచున్నదని జెప్పి ఇట్టి నిత్యసాకారమైచ్ఛికమగుటచే నా విభావతిలో భావములతోన నివచనీయత్వలక్షణమిధ్యాత్వమనియు నిరాకారముకు పారమార్థికత్వమనియు ఉపనిషద్గంభీర తాత్పర్యము భగవత్పాదశంక రాచార్యాద్యభిమతమనియు స్వభావముకుగూడ నిమిత్తముగలిగితే కార్యరూపముగా విలసించి నిమిత్తము శమించితే నాత్మరూపము గాలయించునని లోకానుభవమున్నదని దానికి వాసిష్ఠ వచనములను సంవాదముగా వ్రాసె

ఇంత ఘోరకలి మరియొకటున్నదా ముక్తసాకారముకన్న సభి కనిరతిశయనిత్యపరమాధా సత్యమని పై యధ్యాయములలో జెప్పిన నిత్యసాకారమైచ్ఛికమగుటచే నావిభావతిలోభావములుగలిగిన మాత్రమునను అనిర్వచనీయత్వలక్షణమిధ్యాత్వమనియు నిరాకారముకు పారమార్థికత్వమని యుపనిషద్గంభీర తాత్పర్యమని జెప్పి భాష్యకారాభిమతమును సమర్థించుచున్నాడు జూడుడి.

పరస్మాత్పరి నిర్యాతాబ్రహ్మ విష్ణుహరదయః - కణాస్తప్తాయస ఇవవారిధేరేవబిందవః - బ్రహ్మవిష్ణుహరాదీనామశోయం పరమఃపితాః - అని ఉదహరించిన వాసిష్ఠశ్లోకములో గూడ బ్రహ్మకులకు మిధ్యాత్వమును జెప్పలేదుగదా. భాష్యము మొదలు గౌడబ్రహ్మనందీ కల్పతరు పరిమిళాది గ్రంథములలో నెక్కడను ఉత్తరమార్గమున వెళ్ళినవారికి విద్యాప్రపంచరూప పరమేశ్వర ప్రాప్తిజెప్పబడలేదుగదా కార్యబ్రహ్మలోక ప్రాప్తినేజెప్పిరి. పరబ్రహ్మ లోలోకములే లేవని జెప్పిరి. సాకారమేలేదనిరి. ముక్తుడు దేహపాతమైన తోడనే నిగుణ కూటస్థబ్రహ్మలో గలసిపోవునని జెప్పిరి. ఈ చెప్పట బాదన్యాపలోముల పూర్వలక్షమతముల ననుసరించినదేకదా.

ఈ యుపనిషత్తులో నిత్యసాకారము ముక్తసాకారము ప్రాకార గోవురాదుల సహితముగ విద్యాప్రపంచమంతయు పరమాధాన

త్యమనియు అవిద్యాపాదము సావయవము సోపాధికసాభిసంధిగానయ నిత్యమని జెప్పబడె.

నిరవయవనిరభిసంధి కల్పితమగుటచే పరమాధః సత్యమనియు నిరవధికనిత్యమనియు శ్రుతిచే కంతోక్తిగా జెప్పబడిన విద్యాప్రపంచ ముకు ఐచ్ఛికమను యుక్తిచేత నావిభావవతిరో భావములుండుటచేత ను అనిర్వచనీయమిధ్యాత్వమనుట భ్రాంతికాదా.

ఆవిభావవతిరో భావములు రెండువిధములు విద్యాప్రపంచము లో పటవచ్చును న్యాయనూత్రప్రకారము సంవేష్టితచిత్రపటము లోవలె వస్తుభేదమంతయు కానరాకుండనుండుట తిరోభావము ప్రసా రితచిత్రపటములోవలె వస్తుభేదమంతయు స్ఫుటముగా గనుపించుట యావిభావము ఇందుచే వస్తుభేదమంతయు సర్వదా చిన్మయమై కారణాత్మనా ఉండనేయున్నది.

అవిద్యాప్రపంచములో నావిభావ వతిరో భావములు అటులగా వు. రజ్జువుయెందు సర్పమువలె కాలత్రయమందు లేకనేయున్నటుల భ్రమకాలములోదోచి విమర్శలో లేకపోవుట.

విద్యాప్రపంచములో విద్యానందాది సాకారములనియు నిత్యసాకారముక్త సాకారములనియు ప్రాకార ప్రాసాదాదులనియు అన్నియు చిన్మయములేననియు పరమేశ్వరనిరభిసంధిసంకల్పకల్పితము లనియు వాటిని మేము భూతభౌతికములని జెప్పినామని గురునాథశా స్త్రి యాక్షేపించె. సోకామయత బహుస్యాంతదై తుతత త్తేజోఽస్మత- ఆత్మానా ఇదమేక ఏవాగ్రఅసీత్ స ఈతుత లోకాన్నుస్సృజా ఇతి ఇత్యా దిస్మష్టిశ్రుతులుజెప్పిన ఈక్షణాదిప్రవేశాంతస్పష్టియంతయు పైజెప్పిన విద్యాప్రపంచమేగదా అవియపంచీకృతచిన్మయ భూతభౌతికములేగ దా అవి జడములను భ్రాంతిచేత భూతభౌతికములన్నామని మమ్ముల నాక్షేపించుటగదా.

లోకవత్తులీలాకై వల్యం అను నూత్రప్రకారము పరమేశ్వర

ప్రథమేక్షణ సిద్ధవిద్యాప్రపంచమంతయు కేవలలీల అనగా నిరభిసంధి సంకల్పకల్పితము అందుచేత పరమార్థసత్యము దానికి అవిద్యాస్పృశలేదు: అందుచేత మిథ్యయనగూడదు.

అవిద్యాప్రపంచము జీవావిద్యాసిద్ధము పరమాత్మయందవిద్యను జెప్పురాదు. నిత్యం శుద్ధం బుద్ధం సర్వజ్ఞం సర్వశక్తియని శ్రుతులు జెప్పుచున్నవి. అవిద్యాసిద్ధమై తత్వజ్ఞానబాధ్యమగుటచేత మిథ్యయని జెప్పబడును.

అపంచీకృతచిన్మయాకాశాదులయందు భూతశబ్దము భూసత్తాయాం అను పృథ్వీక్షిప్రకారము సత్యములను తాత్పర్యముచేత ప్రయోగింపబడుచున్నది. శ్లో॥ జాతశబ్దోహిసన్మాత్ర పర్యాయశ్రూయ తాంకథం - ప్రాదుభావేజనిస్తూక్తః ప్రాదుభావస్య భూర్వపుః - సత్తాధావనభూః ప్రోక్తస్తస్మాత్సం జాతముచ్యతే - సర్గతోజాత ఇత్యుక్తేసన్ సర్గఇతి శబ్దితం అని వాసిష్ఠవచనము.

అవిద్యాప్రపంచములో పంచీకృత జడదుఃఖనిరోధకపృథి వ్యాదులయందు భూతశబ్దము భూతములు గ్రహములు విశాచములను తాత్పర్యముతో ప్రయోగించబడుచున్నది.

శ్రు—అష్టేగ్రహః అష్టావతిగ్రహః అని శ్రుతిజెప్పుచున్నది గదా.

ఇదేరీతి మాయాశబ్దముగూడ పరమాత్మయందు జెప్పినప్పుడు తాకికస్థలములలో జెప్పినటుల భ్రమయని యవిద్యయని దబ్బరయని బూటకమను తాత్పర్యముతో జెప్పబడదు. మరేమన పరమార్థసత్యమగు పరమాత్మప్రకృతియను తాత్పర్యమని శ్రుతియే మాయాంతు ప్రకృతిం విద్యాన్మాయినంతుమహేశ్వరం అని వివరింపుచున్నది. మన వారు వేరు తాత్పర్యములను జెప్పుచున్నారు జూడుడి.

భాష్యకారాదులీ మహానారాయణము నధావాదక్రింద త్రోసి

వైచి నేత సర్వజగన్విధ్యాత్వమును జెప్పిరిగాని గురునాథశాస్త్రి జూపిన తాత్పర్యముచేతగాదు.

ద్వితీయాధ్యాయములో చిదున్మేషనిమేషాదులచే మూలావిద్యావ్యక్తాదులూ విభజించుచు తిరోధానమగుచుండునని జెప్పిన చిత్తుబ్రహ్మచైతన్యముగాదు జీవచైతన్యమే భ్రమయేల బ్రహ్మచైతన్యమని యెవరుజెప్పిరంటివా వినుము.

యదవిద్యావిలాసేన భూతభౌతికసృష్టయః - తన్నామిపరమాత్మానం సచ్చిదానందవిగ్రహం అనియు ఆశ్రయత్వవిషయత్వభాగిని నిర్విభాగచితిచేవకేవల - పూర్వసిద్ధతమసాహిపశ్చిమో నాశ్రయోభవతి నాపిగోచరః - అనియు వాత్మికకారాదులే జెప్పిరి. యెవరికివిద్య యెక్కడనవిద్యయంటే పరమాత్మకే ఆవిద్య పరమాత్మయందే యవిద్యయని యుక్తిపురస్కరముగా సూర్యునియందు చీకటిని జెప్పనటుల నిత్యం శుద్ధం బుద్ధం ముక్తం సర్వజ్ఞం ఇత్యాదిశ్రుతికి విరుద్ధముగా పరమాత్మయందున్నదని జెప్పితే సాంప్రదాయకమగునా.

పంచమాధ్యాయములో చిదున్మేషనిమేషములచేన విద్యాప్రపంచ మావిభావతిరో భావములను జెందుననిజెప్పి అట్టిచిత్తుసమష్టి జీవచైతన్యముగాదా మూర్ధాన్యనాడీద్వారా నిర్గుతులు లింగదేహభంగమై విద్యాప్రపంచములో విరాట్కైవల్యప్రాప్తులగుదురని శ్రుతిజెప్పి మనభాష్యకారాదులు బాదరిమతాను సారముగా కార్యబ్రహ్మ అనగా సమష్టిజీవలోకప్రాప్తినే జెప్పిరి. తత్పురుషోలమానవస్స వీనాన్ బ్రహ్మగమయతియను శ్రుతిలో పరమేశ్వరవాచకమైన తత్పురుషశబ్దమును ఆమానవశబ్దమును గణనజేయక జైమినిజూపిన సద్ధేతువులను ద్రోసివైచి బాదరాయణసిద్ధాంతమూత్రమును విఘటనజేసి బాదరిమతమునే సిద్ధాంతపరిచిరి.

షష్ఠాధ్యాయములోజెప్పిన యొక యంశమునయిన మనభాష్యాదులలో జెప్పలేది.

సప్తమాధ్యాయములో జెప్పిన వైభవమును ముక్తికింద జీర్ణకపోయిరి.

అష్టమాధ్యాయములో విద్యాప్రపంచముకు సువర్ణకటకజల తరంగాది దృష్టాంతములనిచ్చె. ఆవిద్యాప్రపంచముకు మరుజలాది దృష్టాంతములు సర్వత్ర జెప్పబడుచుండె.

ఇట్టిస్థితిలో గురునాథశాస్త్రి మాగ్రంథములలోని ప్రక్రియల నాక్షేపించుట యెంత ప్రామాణికమో జూడుడి.

చతుర్థాధ్యాయములో బ్రహ్మయందు పాదభేదములను జెప్పచూ అద్వైతమునుట యెట్లులని శంకించితే పాదభేదములను జెప్పితిమిగాని బ్రహ్మభేదమును జెప్పలేదుగదా? పాదభేదములను జెప్పట బ్రహ్మస్వరూపమును జెప్పటెనని కల్పితభేదము పారమాధికాద్వైత భంజకముకాదని నూచించెగాని విద్యాప్రపంచగతభేదముకు విధ్యాత్వమును జెప్పదయ్యె బుద్ధిపూర్వకమగుటచేత మిథ్యగాబోదుగదా.

గురునాథశాస్త్రి—ఉపక్రమాది లింగబలముచే నీయుపనిషత్తుకు నిర్వశేషబ్రహ్మయందే తాత్పర్యమని అందుకు సలిలములో తరంగాదులవలె పూర్వోక్తప్రాకారాది భేదమంతయు కల్పితముగాని వస్తుస్థితిలో లేదని (అతఏకమేవాద్వయం బ్రహ్మేత్యుపదిష్టం భవతీతిగమ్యతే) ఇత్యాద్యభిప్రాయములు వ్రాసె అందుచేత సవిశేషము మిథ్యయనిగదా యభిప్రాయపడి వ్రాసినది ఇది ఘోరకలిగాదాదుగోదధి మధ్యస్థితామృతకలశవత్ - సుదశేనమధ్యతే జ్యోతగత సుదశేనపురుష ఇవ సూర్యమండలాంతగత సూర్యనారాయణ ఇవచ సర్వగత నిరాకార మహావాయుగత త్వక్పతిభూత సాకారవాయుదేవఇవ ఇత్యాది బహు దృష్టాంతములతో శ్లోతి ౧, ౨, అధ్యాయములలో సర్వాత్మకుడైన పరబ్రహ్మకు సాకార నిరాకార భేదవిరోధము లేదని వివిధవిచిత్రాంత శక్తిగల పరబ్రహ్మకు స్వరూప జ్ఞానములో లోకములేదనియు జీవులకువలె స్వరూప జ్ఞానము లోపించితే అన్ని విరోధ

ములు సంభవించునని అనగా బుద్ధిపూర్వ కల్పితమగుటచే భేదమంతయు సత్యమని నూచించెగ నా.

పరబ్రహ్మకు సాకారత్వము పరమార్థముై లేక నిరాకారమై కటేయని జెప్పేయెడల కేవల నిరాకార బ్రహ్మకు ఆకాశమునకువలె జడత్వమే యాపాదించును అందుచేత పరబ్రహ్మకు సాకార నిరాకారములు పరమార్థముగా స్వభావసిద్ధములని శ్రుతి వక్కాణించినది అన్యత్ర - ఈ శావాస్యాపనిషత్తులో ఈ శావాస్యం అని పరమేశ్వరుని అనగా సగుణబ్రహ్మ నుపక్రమించి అనేకదేకం మనసోజవీయః - తదేజతితన్నే జతి యని మధ్యయొడు సాకార నిరాకారములగు పరామశః జేసి - సపర్యగాత్ - యాధాతధ్యతోఽధాన్ వ్యదథాచ్ఛా శ్వతీభ్యస్స మాభ్యః అని సవిశేషముతోను పసంహారము జెప్పి యస్తసర్వాణి భూతాని - యస్మిత్సర్వాణి భూతాని యని రెండు మంత్రములతో సర్వభూతములును ఆత్మాభిష్మములై యుండునని అందుచేత జ్ఞానికి జగుప్సాశోక మోహాదులుండవని ఫలమును జెప్పినది - ఛాందో గ్యాప్తమ ప్రపాతకముతో - యత్యాఽపహతపాస్యా - సత్యకామ సృత్యసంకల్పః అనిసగుణబ్రహ్మ నుపక్రమించి సోఽనేష్టవ్యస్సవిజిజ్ఞాసితవ్యః అని - సగుణబ్రహ్మనే వెతుకుకొనమని తెలసుకోమనియు విధించి - ససర్వాన్ లోకానాప్నోతి సర్వాగ్శ్చకామాన్ అని ఫలమును జెప్పి యున్నది భగవద్గీతల గో - సాధిభూతాధి దైవం మాంసాధియజ్ఞం చయే విదుః అని యుపక్రమించి - అధిభూతం క్షిరోభావః పురుషశ్చాధిదైవతం - అధియజ్ఞోహమే నాత్రయని మధ్యగ్రంథములో సవిస్తరము నిరూపించి అవసానములో - యస్మాత్ క్షిరమతీతోహమ క్షిరాదపిచోత్తమః అశోఽస్మిలోకే వేదేచ ప్రథితః పురుషోత్తమః అని ఉపసంహరించబడి యున్నది ఇటుల శ్రుతి స్మృతులలో సంతటను సగుణ సవిశేషబ్రహ్మయందే ఉపక్రమాదులచే విశేషముగా తాత్పర్యము గనుపడు మండగా - సదేనసోమ్యేదమగ్రఽసీత్ - ఆత్మావాఇదమేక ఏవాగ్రఽసీత్ - ఇత్యాది సృష్టి వాక్యములు సృష్టికి పూర్వావస్థలో బ్రహ్మసజాతీయాది భేదములు లేక నిగుణసత్తా సామాన్య రూపమై

యుండెనని జెప్పిన మాత్రముచేత శ్రుతులకు నిగుణమందే తాత్పర్యమని సగుణమంతయు మిథ్యయని జెప్పట ఘోరకలికాదా ఉత్తర గ్రంథములో నిరభిసంధీక్షణకామనాది సృష్టమైనటుల జెప్పబడిన యశేష విశేషములు మిథ్యయగునా.

నుషస్త్రివాక్యములును విదేహముక్తి వాక్యములు నివిశేషమును జెప్పిన మాత్రముచేత నై నా నిర్విశేషమందే తాత్పర్యమని జెప్పవచ్చునా విచారించుడి.

మాయాహ్యేషా మయాస్పష్టా అను వాక్యములోగూడ మాయాశబ్దముచేత మాయాంతు ప్రకృతిని విద్యాత్ అను శ్రుతి నిర్వచన ప్రకారము సర్వభూతగుణైర్మ్యక్తం అని భూతగుణములే జెప్పవడగదా అన్యత్ర - ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సంభవామ్యాత్మనూయా అని జెప్పిన రీతుగా మాయ యనగా అష్టధాభిన్నమగు నపరప్రకృతే ఇట్టి స్థితిలో జన్మకర్మ చమేదిన్యం అను భగవద్వాక్యమును మరచి మిథ్యాత్వ తాత్పర్యము జెప్పట భ్రాంతి గాదా ఇట్టి స్థితిలో గురునాథశాస్త్రి తన గ్రంథము ౧౦, ౧౧ పుటలలో మహానారాయణో పనిషత్తాత్పర్యము అనంతరూపములలో విలసింపుచు సవిశేష నిర్విశేష భయ రూపమైయున్న బ్రహ్మను ప్రతిపాదించినటుల నెనిమిది అధ్యాయముల తాత్పర్యమునను వదించి - పశేషములన్నియు ఉపాసనాధాకల్పితములని - (అతఏకమేవాద్వయంబ్రహ్మేత్యు పదిష్టంభవతీగమ్యతే) అని వ్రాయుటయు (తద్విపర్యయేణ విషయైస్తద్ధర్మాశా చవిషయే అధ్యాసోమిధ్యేతి) జీవాధ్యాసను జెప్పెడి భాష్యతద్వాఖ్యానముల నుదహరించుటయు భ్రమగాదా భాష్యములో వశించిన యధ్యాస స్వరూపజ్ఞానము లేని జీవులయొక్క భ్రాంతిరూపము మహానారాయణములో జెప్పిన విశేషములన్నియు సర్వజ్ఞ బుద్ధి పూర్వ కల్పితములు పరమాధా సత్యములు పురుషాధా రూపములును గదా

గురునాథశాస్త్రి పరమహంస లాత్మతంత్రులని యుపహాసింపె పండితులు పూర్వపక్ష భూతబాదరినంత పరతంత్రులని జెప్ప నక్కరలేదుగదా

గురునాథశాస్త్రి జీవులకు బ్రహ్మజ భ్రాంతిజ సంభవములను వాసిష్ఠవచనములను బట్టియగీకరింపును బ్రహ్మజసంభవము పూర్వసిద్ధమై పునుషాధకరూపమై భ్రాంతి జసంభవమునధక రూపమై యుండగా మదీయ బ్రహ్మయూత తాత్పర్య దీపికా ప్రథమ నూత్రాధక వివరణోపాదాత నాక్షేపించుట విరాస్పదము సమష్టిజీవునకు భ్రాంతి జసంభవములేదనియు లేనిదానిని మేము జెప్పినామని వాటి వ్యాఖ్యానానుసారముగ నాక్షేపించెగాని యాన్యాఖ్యానమును దానిని బట్టి గలిగిన తమవ్యుత్పత్తియును భయము భ్రాంతి రూపమే యెట్లులనిన పూర్వసిద్ధతనుసోహి పశ్యమో నాశ్రయోభవతి నాపిగోచరః అను వాత్మిక భ్రాంతి వచప్రకారము పరమాత్మకే యవిద్య గలిగి దానివలన జీవులదరూ వివర్తింబించుటే తే జీవులు సంపాదించిన తత్త్వజ్ఞానము వలన బ్రహ్మగతమైనయవిద్య వివర్తింబునా నివర్తింబితే సర్వమోక్షమే గావలసినదా అనాదిభానముకు నివృత్తి గలుగునా గలిగేయడిల బ్రహ్మకుకూడ నివృత్తి గలుగును ఇత్యాద్యాక్షేపములను మనస్సులో బెట్టుకొని శ్రీరాములు ప్రాణినామి హసర్వేషామిత్యాది ప్రశ్నజేసె అన్నిశంకలు పరిహారముగు నలుల వసిష్ఠులవారు బ్రహ్మాదీనాంత్రణాంతానా మిత్యాది శ్లోకత్రయముచే నుత్తరమిచ్చిరి.

బ్రహ్మదులకు రెండు విధముల సంభవమగుచున్నదని కంఠోక్తిగా జెప్పినచో బ్రహ్మ అనగా సమష్టిజీవునకే భ్రాంతి సంభవము లేదనుట నిత్యము కుడనుటయు వివర్తింపదానాంశే పరిణామ్యుపాదానాంశే అనుటయు ఆదినుసృష్టి ప్రసంగముచో పూర్వోత్తద్యోన్యను భవరూపయూతదైహతాదాత్మ్య దృఢభ్రాంత్యా అనుటయు ఏతేభ్యో భూతేభ్యస్సముత్థాయెత్యాది తత్తజ్జీవ దేహత్యాగ కాలీ నోత్థానాది ప్రతిపాదక శ్రుత్యదాహరిణమును నిత్యముక్త బ్రహ్మణః కదాప్యభూతాయామేవ జగద్భాంతౌ స్వయమేవ వివర్తతయా సగాఢా జీవభావేన భవన్ ఇత్యాది గ్రంథమంతయు తెలిసి వ్రాసిన గ్రంథమా తెలియక వ్రాసిన తడకేనా ? విచారించుడి.

బ్రహ్మయగదజ్ఞానములేదని శ్రుతులు చెప్పచుండె. యుక్తి యుక్తమును గాకపోయె సమష్టిజీవునకు తమోమోహోమహామోహస్తామి ప్రోహ్యంధసంజ్ఞకః - అవిద్యాప్రచపర్యైవా ప్రాదుర్భూతా మహాత్మనః అను స్మృతిప్రకారము కార్యోపాధికుడై ప్రతిబింబరూపుడై ద్విపరాధావసానముతో దేహత్యాగముగలవానికి నిత్యము క్తతను జెప్పట భ్రమమాత్రము వేదాహమేతం పురుషం మహతం అను పురుషనూక్తములోని సమష్టిజీవవాక్యప్రకారము సహసిద్ధం చతుష్టయం అను స్మృతిజెప్పినరీతుగ గురువుతో పనిలేకుండ స్వయంప్రతిభాతవేదవేదార్థములు గలిగి శీఘ్రముతో తత్త్వజ్ఞుడై యున్నాడనియు వ్యష్టిజీవులు గురుకటాక్షపాత్రులై యొకజన్మతో కొందరును బహుజన్మలతో కొందరును బహుకల్పములతో కొందరును ముక్తులగుచున్నారని జెప్పవలసె. అందుచేత బ్రహ్మయభ్రాంతిమరుజన్మలు రెండును సమష్టిజీవునకుగలవు. పరమేశ్వరునియందవిద్యలేక తదంశలగు అండ పరిపాలకనాయణ మాయోపాధిక నారాయణాదులయందు నూత్న నూత్నతమ సంస్కారరూపమైయుండి కార్యోపాధికుడై ప్రతిబింబరూపుడగు సమష్టిజీవునియందు కార్యరూపముగా విలసింపెననియు త్రిపాద్విభూతినారాయణుని యందు అవిద్య సర్వధాలేదనియు మాయోపాధిఉన్నదనియు మాయావిద్యలు రెండును శమించినప్పుడు పరమాత్మయు సర్వజీవులును స్వస్వరూపులగుచున్నారనియు నాలుగుపాదములు శుద్ధమగుచున్నవనియు మహానారాయణ తృతీయాధ్యాయములో వివరించియున్నది జూడుడి. ఇందుచేత మాయాశ్వరునకే యవిద్య జీవునకేనని దెలయుడి గురునాథశాస్త్రి బ్రహ్మయసంభవస్మృతిశ్చేత్యుక్తా కోధణః - అనాద్యవిద్యా సిద్ధతాదాత్మ్యాధ్యాస నిరాకృతే సత్యాం స్వరూపావిభావలక్షణోమోక్షోభవేత్ - అతఃకిమంభామేవా బ్రహ్మయసంభవస్మృతిః అని బహుగా వికల్పించి సవిశేషస్వాప్రాణత్వాత్ అప్రాణోహ్యమనాశ్శుభ్రఇతిశ్రుతేః అని వ్రాసె. అప్రాణఇత్యాది శ్రుతినిర్విశేష బ్రహ్మవిషయముగదా - పరతః అక్షరాత్ సవిశేషబ్రహ్మణః పరః అనిజెప్పెగదా - సవిశేషమప్రాణమెట్లులయ్యె - ఆతివాహి

కమే వైషాం భూతానాం విద్యతేనపుః అత్రాధిభౌతికవ్యాప్తిరసత్వే
వపిశాచికా - అను వాసిష్ఠవచనప్రకారము జీవులకు బ్రహ్మమయసం
భవమనగా నాతివాహికశరీరము పూర్వసిద్ధమై నిత్యమైయుండ గానవి
ద్యచేత భ్రాంతిమయజన్మలనగా నాధిభౌతికశరీరము పిశాచమువలె నా
వహించి తత్వజ్ఞానముచే నివర్తించి పూర్వసిద్ధబ్రహ్మమయాతి వాహి
కరూపస్మృతిగలుగుట తత్వజ్ఞానఫలముగాదా మహానారాయణ 3వ
అధ్యాయములో సమష్టిజీవులకు జీనన్ముక్తుడై యున్నను ద్విపరాధా
వసానములో స్వకారణమైన యండపరిపాలక నారాయణునిలో నేల
యమనిజెప్పె. నిర్గుణబ్రహ్మ మాత్రపరిశేషతను జెప్పదయ్యె వ్యప్తి
జీవుల గీటులజెప్పుట భ్రాంతికాదా.

బాదరాయణాద్వైతసిద్ధాంతప్రక్రియలను చక్కగా నాకళింపుజే
సుకోక పిచ్చివికల్పములతో నాక్షేపించుట సరియైనదికాదు. అవిద్యా
నివృత్తైస్వరూపావిభావలక్షణ మోక్షమనగా నిర్విశేషబ్రహ్మమా
త్రతా పరిశేషముగాదు. ఆతివాహిక స్వరూపావిభావమేయైయున్నది
సంప్రదాయక్రమమును గురువులనల్ల చక్కగా తెలుసుకొనవలె లేదా
వాసిష్ఠమును బహువారము పరిశీలించియైనా నిశ్చయించుకొనవలె.
యాదృచ్ఛికముగా సక్రదివలోకనము చాలదు. మనవారివ్యాఖ్యలు బా
దరిసంప్రదాయమునే జెప్పుచున్నవి. బాదరాయణాద్వైతసిద్ధాంత
మును జెప్పవు. చాల్పవాదనల అందుచేత ౧౮, ౧౯వ పుటలలో
గురునాథశాస్త్రి జేసిన వికల్పములును ఆక్షేపములును సరియైనవిగావు
యెన్నిటికని సమపాకము జెప్పవలెను.

మహాచిత్తస్సముల్లాసం పరస్మాత్పరిసిర్యాతాః - బ్రహ్మవిష్ణుహ
రాదీనాం యైస్తునబ్రహ్మణోన్యత్వం ఇత్యాదివాసిష్ఠశ్లోకములన్నియు
బ్రహ్మవిష్ణుదులు తత్వజ్ఞులై యవిద్యాభ్రమలజెందక నాతివాహిక
రూపులై ముక్తులై యున్నారని జెప్పుచున్నవి. గాని నిర్గుణబ్రహ్మ
లైపోయినారని జెప్పలేదు. అవంచీకృతభూతములు చిన్మయములు ఆ
తివాహికములుగాని జడములుగావు.

గురునాథశాస్త్రి జిజ్ఞాసానూత్రార్థములో మేము బ్రహ్మపదముచేత సవిశేషనిర్విశేషోభయరూపము జిజ్ఞాస్యమని వ్రాసినదాని నాక్షేపించె. నిస్సంచారశ్చరాత్మా సకలమసకలంచేతి సిద్ధాంతసారః అను వాసిష్టవచనముకు మేము జెప్పిన తాత్పర్యము నాక్షేపించి నిస్సంచారశ్చరాత్మేతిసకలం అని ఇతిశబ్దమును జేర్చి అసకలం అనగా నిష్ప్రపంచంబ్రహ్మైవఅని బాధాసామానాధికరణ్యము జెప్పుట సముచ్చయవాచక చకారమును వ్యర్థపరచుటయుసాంప్రదాయికార్థముని వ్రాసె - అనేజకం మనసోజవీయః - తదేజతీతస్త్వేజతీకస్తంమదామదందేవం ఇత్యాదిశ్రుతులకుగూడా భాధాసామానాధికరణ్యమే జెప్పగలడు. నిర్గుణరూపము నిస్సంచారము సగుణసాకారరూపముచరాత్మ - ఇదియే సకలరూపమనగా సర్వాత్మకము అశేషవిశేషములుగలది నిగుణరూపము అసకలముఅనగా యేవిశేషములులేనిది సజాతీయాదిభేదములేని దన్నమాట. ఇట్టిరూపద్వయము పరమాత్మకు స్వభావసిద్ధము పరమార్థాసత్వమని వెనుక సిద్ధాంతపడియున్నది. ఇట్టిస్థితిలో బాధాసామానాధికరణ్యమును జెప్పట యెట్టిసంప్రదాయికమో విచారించుడి - వెనుకగ్రంథములో శ్రుతిస్మృతులకు ఉపక్రమాదిలింగములచే సగుణసవిశేషబ్రహ్మ ముఖ్యముగా జిజ్ఞాస్యమనిజెప్పియున్నారము జూడుడి.

బ్రహ్మాదిశబ్దములకు జహల్లక్షణ జెప్పగూడదని జహదజహల్లక్షణే జెప్పవలెనని సంప్రదాయము - అందులో వాచ్యార్థమందు జీవావిద్యాధ్యస్తమిధ్యారూపమును జహత్ అనగా త్రోసివైచి సర్వజ్ఞపరమేశ్వర ప్రథమేక్షణిసిద్ధవిద్యాప్రపంచమును అనగా సర్వాత్మక సగుణ పరమార్థరూపమును - అజహత్ - అనగా విడువకుండా నిగుణ రూపమందు లక్షణజెప్పడముగదా ఇట్టిస్థితిలో వీరియాక్షేపణలు అక్కరకురావు.

గురునాథశాస్త్రి జన్మాదినూత్రములో మేము అస్యయను పదముకు విద్యాప్రపంచమర్థమన్నందు కాక్షేపించి అజ్ఞజీవులకు ప్రత్యక్షుడి సర్వప్రమాణసిద్ధమైన యవిద్యాప్రపంచమును జెప్పటే సాంప్ర

దాయికమని, లేనియెడల చాలా బాధకములున్నవనిజెప్పెను. బాధరిమ
తానుసారముగా విద్యా విద్యాప్రపంచ విభాగములేకుండ సర్వము
మిథ్యతశ్వరుడును మిథ్యయని జెప్పవారికి బాధకములే నోచునుగాని
బాధరాయణసిద్ధాంతానుసారముగ విషయవాక్యసన్నిధాపి తేక్షణాది
ప్రవేశా త విద్యాప్రపంచసత్యత్వమును జీవావిద్యాసిద్ధపంచీకృతజడ
ప్రపంచమిథ్యాత్వమును జెప్పవారికియే బాధకములుండనేరవు. నోత్ప
న్నం నస్థితంలను శ్రుతిజగత్ కార్య కారణభావా చేత్కధైవాత్ర
నవిద్యతేయని వాసిష్ఠవచన ప్రకారము భ్రమసిద్ధమైన యవిద్యాప్ర
పంచముకు స్వరూపమే లేనప్పుడు కార్యత్వమెక్కడిది. పరమాత్మకు
తన్నిరూపితకారణత్వ మెక్కడిది. శ్రుతిస్మృతులు జెప్పలేనుగదా సరి
యైన సాంప్రదాయికార్థముల నాలోచించకుండ నాక్షేపించుట సరి
యైనదిగాదు. విద్యాప్రపంచము బ్రహ్మవేత్తలకు ప్రత్యక్షవిషయమే
గాన ఇదమదశ్శబ్దములు సంగతములే విద్యాప్రపంచములో చిన్మయా
పంచీకృత భూతభౌతికముల కావిభావతిరో భావములే జెప్పబడినవి
గాని జన్మనాశములను జెప్పలేదు. భవదీయమతప్రవేశముకూడా దో
షముకాదు. కొన్ని యంతములకై కకంఠ్యముండవచ్చును.

ఆనందవల్లీ తాత్పర్యదీపికలో స్వవచనవ్యాఖ్యల మెంతమాత్ర
మును లేదు. భాష్యకర్త బాధరిమతానుసారముగా పంచీకృతా పంచీ
కృత సర్వప్రపంచము పరమేశ్వర సృష్టమనియు సర్వప్రపంచము మి
థ్యయని జెప్పియున్నారు. పరమేశ్వరసృష్టము మిథ్యయనుట యసంగ
తమేగదా పరమేశ్వరునే మిథ్యయని జెప్పవారికి యసంగతమేమని
యందురేమో మేముటుల జెప్పలేదు. ఆనందవల్లీలో తస్మాద్వా ఏత
స్మాదిత్యాది వాక్యముచేత ముందుగా సంముగ్ధాకారముగా పంచీకృతా
పంచీకృతభూతభౌతిక ప్రపంచమును జెప్పి అథాతోఽనుప్రశ్నాఽని
కొన్ని ప్రశ్నలనుజూపి సోఽకామయతేత్యాది గ్రంథముతో నీక్షణకా
మనాలోచనాది పూర్వకముగా సర్వజ్ఞుడగు పరమాత్మచిన్మయా పం
చీకృతపరమాధా సత్య విద్యాప్రపంచమునంతయు సృజించి
అందులో ప్రతిబింబరూపముగ బ్రవేశించినాడని తదనుప్రవిశ్యలన

గా ప్రవేశించినపిమ్మట విద్యాప్రపంచమంతయు ప్రతిబింబులయొక్క అవిద్యాముగ్ధదృష్టిలో పంచీకృతజడముఃఖాదిరూపమై కొంత వ్యావహారికమై కొంత ప్రాతిభాసికమై అయినదని జెప్పియున్నదనియు అందుచేత పరమేశ్వరినిరభిసంధిసృష్టమగు విద్యాప్రపంచము పరమార్థశాస్త్రమనియు దానియందు రజ్జువుయందు సర్పమునలె సవిద్యాముగ్ధజీవులకు దోచిన పంచీకృతజడప్రపంచము మిథ్యయనియు ఇది బాదరాయణవైదికసిద్ధాంతమని జెప్పియున్నాము. వ్యావహారికమేటులనగును జన్మాది నూత్రములోను యతోవాఙ్మూనియను శ్రుతిలోనుండు ఇదంపదముకు విద్యాప్రపంచమునే జెప్పి యవిద్యాప్రపంచమును వదిలినందుకు సంకోచమా నాభావాత్ అనివ్రాసె - మానము లేకపోవుటేల - సత్యత్వమిధ్యాత్వములే ముఖ్యకారణములై యుండలేదా విచారించితే కారణాంతరములును గనుపించగలవు. భృగువల్లీలోని మానిపరిదృశ్యమానాని యను వాక్యముతోను విరోధములేదు. బ్రహ్మనిర్వచితదృశ్యమానాని యనియర్థము.

గురునాథశాస్త్రి గొప్ప పుటలో ప్రాతిభాసిక వ్యావహారిక ప్రపంచమై లక్ష్యామును కొంతవివరించి - బ్రహ్మపరోక్షసాక్షాత్కారేణ ప్రమాణప్రమాత్మప్రమేయాది సర్వజగద్భావేకమ పరమవశిష్టతేయనియు సోకామయతేయన్నది మొదలు సత్యం చాన్వృతంచసత్యమభవత్ అన్నంతవరకు జెప్పబడిన కామనసజ్ఞాన ప్రవేశభవనాదులకు సమానకర్తృకత్వమనియు వ్రాసి నదిసరికాదు - సర్వస్యాపి బ్రహ్మకార్యత్వరూపబ్రహ్మ వివర్తత్వస్యావగమాత్ అని వ్రాసినదియును సరికాదు. బ్రహ్మపరోక్షతవలన జీవుడు జడమైపోకుగదా. మరేమన సర్వజ్ఞుడగుచున్నాడు. అందుచే నావిద్యకప్రమాత్రాది త్రిపుటి నివర్తించినను ఆత్మమాత్రమై సర్వము గలిగేయున్నది. ఈక్షణాదిప్రవేశాంతమే పరమేశ్వర కార్యము సచ్చత్యచ్ఛాభవదిత్యాద్యుక్తభవనముపరమాత్మకర్తృకముగాదుగదా కర్మకర్తృత్వమే జెప్పబడగదా సత్యమిధ్యావస్తువిభగమును జెప్పకుండా సర్వము బ్రహ్మకార్యమనియు సర్వము మిథ్యయనియు జెప్పటయు క్తిమని జెప్పవారికి నారాయణస్మ

రణమే యుత్తరము దొంగనిద్రబోవువారిని మేలుకొలుప శక్యమగునా
అవిద్యాప్రపంచము జీవకల్పితమనెడి యభియుక్తవచనముకు తస్యత్ర
య ఆనసధాత్మయస్వప్నాః అని శ్రుతిచేజెప్పబడిన జీవభోగ్యత్వ
మూలకమని తాత్పర్యమును తొలగదీసెగాని తొలగిపోదయ్యె. జాగ్ర
త్స్వప్నసుషుప్తులు మూడును జీవులకవిద్యాకల్పితములేగాన జాగ్రత్స్వ
ప్నప్రపంచములు రెండును జీవావిద్యాకల్పితములై జీవభోగ్యములగు
చున్నవి. ఈశ్వరకల్పితములు గావుగాన నిశ్చరభోగ్యములు గావు.

గురునాథశాస్త్రి తాత్పర్యార్థః విమర్శః ౧౯, ౨౦ పుటలలో
కించానందవల్లీ తాత్పర్యదీపికాయామిత్యాదిగ్రంథముతో - ఇదగ్గింస
ర్వమస్మజత అనువాక్యముకు - ఇదంచరా చరాత్మకం సర్వం అంటి
నునియు ఇదమేవమామికం విశ్వరూపమంటినునియు భృగువల్లీతాత్ప
ర్యదీపికతో విరోధమున్నదనియు విద్యాప్రపంచమును సృజించి అందు
లో ప్రవేశించుటచేత జీవత్వము ప్రాప్తించినదన్నామనియు విద్యాప్ర
పంచమునిదే కకసమైతే నచ్చట మాలిన్యమే సంభవించదనియు దాని
లో ప్రవేశించినవానికి యెటులుగా నావిద్య కాచుభవముగలుగుననియు
నాక్షేపించే - అవంచీకృత తేజోబగ్నములవల్ల బుట్టిన అండజాదిజీవ బీ
జములలో ప్రతిఫలించినప్పుడు మూడుభూతముల తారతమ్యమునుబట్టి
యు తదీయసత్వములో రజస్తమస్సుల మేళనముచేతను తారతమ్యము
చే మాలిన్యమురావచ్చును. ఉపాధి ప్రతిబింబపక్షపాతి గాన సందులో
ప్రతిఫలించిన జీవులకు అవిద్యగలిగి అవిద్యాప్రపంచాధ్యాస గలుగవ
చ్చును. తత్త్వజ్ఞానముచే నుపాధిమాలిన్యముజోయి శుద్ధమైతే అధ్యా
సభ్రమనివర్తించవచ్చును. శాస్త్రమారీతిజెప్పుచున్నది. అటుల నాక
ళింపుచేసుకొనక మమ్ములనాక్షేపించుట యుక్తము కాదు. అన్యన్యతేతు
అని వ్రాసిన తమమతముతో నామరూపాత్మక జగదభివ్యక్త్యనంతరం
తత్రప్రనేశేనాభివ్యక్తోపాధిదోషాత్ అనివ్రాసె అనగా నామరూపాత్మక
క జగత్తుజడమని తాత్పర్యముగదా చిదుపాదానక జగత్తుజడ మెట్టు
లగును.

జలోపాదానకతరంగము మృగ్ధాయమగునా - సత్యంజ్ఞానమనం

రీతిగదా మహాచితస్సముల్లాసం ముహ్యంతీ వనశేచన - యెనామతే
జగత్త్యేతే బ్రహ్మవిష్ణు హారాదయః - కణాస్తప్తాయస ఇవవాదిభేరివ
బిందః ఇత్యాది శ్లోకములలో జెప్పబడిన బ్రహ్మదులు విద్యాప్రపంచములో వారు కారా వారు పరమార్థ సత్యులుగారా యెక్కడా
వాసిష్ఠి శ్లోకములలో మేము చెప్పిన విద్యాప్రపంచ ప్రశంస లేనే లేద
ని వ్రాయుట కండ్లుమూసుకుని వ్రాయుట గాదా విమర్శించుడి

శాస్త్రయో నిర్వాధికరణములో భాష్యకర్త మొదలగు
వారి శ్రుత్యర్థ వివరణప్రస్థానము బాదరి మతాను సారముగా నా
లుగు వేదములు సోపాధిక నిరుపాధిక రూపద్వయ ప్రకాశకములనియు
నిరుపాధిక రూపము నిగుణ నిర్విశేష బ్రహ్మయనియు సోపాధిక
రూపము కార్యబ్రహ్మ రూపమనియు అది మిథ్యయనియు నిరూపించు
చున్నది. మాగ్రంథములు నిరుపాధిక నిగుణబ్రహ్మరూప మొకటి
యు మాయోపాధిక సగుణబ్రహ్మరూప మొకటియు ఉభయము పర
మార్థ సత్యమేననియు దానియంద విద్యాధ్యస్త పంచీకృత జడ
ప్రపంచరూపము మిథ్యయనియు జెప్పుచున్నవి. మహానారాయణము
లో మాయోపాధిక రూపము నిరుపాధిక సాకారమనియు నిత్యమనియు
అవిద్యోపాధిక సాకారము సోపాధికమని యనిత్యమని యసత్యమని
జెప్పి యున్నది ఇందువల్ల నెవరిది సాంప్రదాయకమో యెవరిది అసాం
ప్రదాయకమో తెలియవచ్చును. గురునాథశాస్త్రీ వ్రాసిన తక్కిన
కువికల్పముల కన్నిటికిని వెనుకనే సదుత్తరముల నిచ్చియున్నారము
ముండక శ్రుతిలో తదేతత్సత్యం అని ఉపక్రమించిజెప్పిన సవిశేష రూప
ము సర్వము పరమేశ్వర ప్రతిపత్తిహేతువనియు దానిని భాష్యకారా
దులు నిర్విశేషబ్రహ్మ ప్రతిపత్తిహేతువుగానభివ్యంజన జేసియున్నారని
వ్రాసిన మాటలోనుండు గూఢతాత్పర్యము నాలోచించుడి పరమేశ్వ
రుడును సర్వవిశేషములును సర్వము నిర్విశేష ప్రతిపత్తికై జెప్పబడిన
వి మిథ్యయని గదా బహు నాగరికముగా నూచించె.

ఇట్లు శాస్త్రయోనిర్వాధికరణములో బ్రహ్మయొక్క రూపద్వ
యమును జెప్పి సమన్వయ నూత్రములో తచ్ఛబ్దముచేత రూపద్వ

యమును పరామర్శించితే బ్రహ్మపరిత్యక్తముగాలేదు. అప్రకృతప్రసంగముగాలేదు. ద్వీరూపం బ్రహ్మవిభాతీయను భాష్యవాక్యమును తీసుకుని తదుత్తరవివరణవాక్యమును వదిలినదెందుకనగా - నామరూపవికారభేదోపాధివిశిష్టమంటే వికారశబ్దము కార్యవాచకముగాన కార్యబ్రహ్మరూపమును జెప్పినదిగాని కారణబ్రహ్మను జెప్పలేదు. అది అసాంప్రదాయకముగాన వదిలితిమి

చిన్మయస్వాద్వితీయస్య అను రామతాపనీయోపనిషద్వాక్యములో ఉపాసకానాం కార్యార్థం బ్రహ్మణోరూపకల్పనా అను ఉత్తరార్థముకు నారు ఉపాసనార్థము కల్పించబడిన రూపము జీవకల్పితమని మిథ్యయని దానినే ఉపాసించితే ఫలము సంవాదిభ్రమరూపముగా సిద్ధించుననియు తాత్పర్యబహుచున్నారు. నిర్గుణరూపము జ్ఞేయమేగానందున భక్తులకుతరించు నుపాయమేలేక పోవలసిన స్థితిలో పరమార్థసగుణరూపమును స్వేచ్ఛచేత ధరించుచినాడని అందుచేత స్వతస్సిద్ధమని పరమార్థసత్యమనినమ్ని భావించి భజించి భక్తులు తరించవలెనని మేముజెప్పుచున్నాము ఈరెంటిలో నెదిస్సాంప్రదాయకమో యేకాదో విమర్శించుడి.

తహివాచ్యమిధ్యాత్వే సర్వమిధ్యాత్వప్రసక్తిః అనినమాట కేమి పరిహారమంటివా యని వికల్పించివ్రాసిన సందర్భమంతయు పిచ్చి సందర్భమే వేరు జెప్పనక్కరలేదు. బ్రహ్మవిద్యప్రస్తావభవతీయను శ్రుతికి నిర్విశేషబ్రహ్మయై పోవునని యర్థముకాదు - ఉభయరూపుడైనని యర్థము సాంప్రదాయకము.

సగుణోపాసనకు ఆవిద్యకాశిమాదిప్రాప్తియే ఫలమనియు విద్యాప్రపంచములో చుక్తులకశిమాది సిద్ధులులేననియు బాదరిమతానుసారముగ నభిప్రాయపడి గురునాథశాస్త్రి - పాతం జలనూత్రాదులను కొంతయుదహరించి(అశిమాద్యైశ్వర్యఫలక మిత్యేతదుపదేశరూపో భగవతః పతంజలిమహామేఘరపరాధస్సర్వజ్ఞ మూర్ధాస్యశిరసిసమారోపితస్సామినా) అని చాలానాక్రోశించివ్రాసె భాష్యకారాదులుగూడ నీయభిప్రాయమునే సగుణోపాసనకు సంసారమే ఫలమని -

లేక నివేసాంబ్రదాయికములో బాగా విమర్శించుకుని తర్వాత మామీద కోపించితే సంతసింప గలము.

పరలోక యాత్రకు సిద్ధమైయున్న మాకు మీహాషకోపముల కించిత్కరములని దలంచుడి ఖరమేశ్వరావతారులగు శ్రీ శంకరాచార్యుల వారిని త్రికరణములచే భజించుడి మేమును భజింపుచున్నారము గాన సర్వము శివంకరమేసరి.

ఓం నమో స్త్వనంతాయ సహస్రమూర్తయే సహస్రపాదాక్షి శిరోరుబాహవే - సహస్రనామ్న పురుషాయ శాశ్వతే సహస్రకోటి యుగధారిణేనమః

బాదరాయణ సిద్ధాంతో మగ్నోమతమహాంబుధౌ - అద్వైతానందతీర్థే న కలాపునరహృద్యైతః

ఇది శ్రీమత్పరమహంస పరివాజకాచార్య శ్రీ మత్సదానంద

తీర్థశిష్య శ్రీ మద్వ్యాస ప్రసాదాసాదితత్త్వనిశ్చయ

అద్వైతానంద తీర్థ విరచితం

దీపికామండనం

సమా పం

100 63

